

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
INSENERITEADUSKOND

Ehituse ja arhitektuuri instituut

PUKAMÄE PARK KOHILA LÄHISTEL

PUKAMÄE PARK NEARBY KOHILA

BAKALAUREUSETÖÖ

Üliõpilane: Silver Lend

Üliõpilaskood: 181620BAAB

Juhendajad: Tiina Tuulik, maastikuarhitekt
Ülle Grišakov, vanemlektor

Tallinn, 2018

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. LÄHTEÜLESANNE.....	4
2. METODOLOOGIA	6
3. TEOREETILISED ALUSED	7
3.1 Eesti 100 tamme.....	7
3.1.1 Tamsalu 100 tamme park „Sõnasalu“	8
3.1.2 Tamsalu tammed.....	10
3.1.3 Viimsi Tammede park	11
3.1.4 Hageri tammesalu ja Kohila alevi Sõtke park.....	12
3.2 Külaplatsid.....	12
3.2.1 Külaplatside funktsioon	12
3.2.2 Milleks inimene vajab külaplatsi?	13
4. PROJEKTALA KIRJELDUS JA ANALÜÜS	15
4.1 Asukoht ja objekti andmed.....	15
4.2 Ajalooline kujunemine.....	16
4.3 Loodus ja mullastik	19
4.4 Sotsiaal-majanduslikud väärtused	20
4.5 SWOT-analüüs	22
4.6 Ruumianalüüs.....	25
4.7 Projektala analüüs	32
4.8 Projektala hetke olukord	34
5. KONSEPTSIOON.....	37
6. PROJEKTALA LAHENDUS	38
6.1 Projektala tsoneerimine	38
6.2 Lahenduse kirjeldus.....	39
KOKKUVÕTE	60
KASUTATUD KIRJANDUS	61
LISAD	64
Lisad 1 Kaardid	64
Lisad 2 Skeemid.....	67
Lisad 3 Fotod	69
GRAAFILINE MATERJAL.....	75
SUMMARY.....	80

SISSEJUHATUS

Pukamäe küla asub Kohila vallas, Kohila alevi naabruses, Raplamaal. Alevist välja sõites Rapla poole on raske märgata hetke, millal jõutakse Pukamäele. Küla on kasvanud alevi jätkuks. Kohila on rahulik elupiirkond, poole tunnise autosõidu kaugusel pealinnast. Suurem osa elanikke käivad pealinnas tööl ja erinevatel üritustel. Käiakse ka koolis Tallinnas, kuigi Kohila pakub võimalusi hariduseks, sportimiseks ja meeldiva elukeskkonna nautimiseks. Kohilas asuvad mitmed teenindus- ja kaubandusettevõtted, kuid pealinna sõites ostab sealt ka kõik vajalik. Väliruumi ilmestab alevit ja valda läbiv Keila jõgi. Jõe äärseid alasid on vallavalitsus aastate jooksul üritanud jõudumööda korrastada ja uuendada.

Töö eesmärk on kujundada Kohila aleviga piirnevas Pukamäe külas asuva karjamaa asemele park koos vabaaja veetmise võimalusi pakkuvate atraktsioonidega.

Lõputöö lahenduse alusmaterjali koostamiseks kaustatakse kvalitatiivseid uurimusviise. Valitud meetodikaga kirjeldatakse objekti ja saadakse andmeid nii dokumendianalüüsi kui ka vaatluse kaudu. Ala maastikulisest kujunemisest saab ülevaate kaardianalüüsi abil.

Teoreetilises osas tutvustatakse tammeparkide ja külaplatside rajamise põhjuseid ja üleskerkinud probleeme. Projekteeritud tammeparke analüüsitakse EV100 raames kujundatavate parkide näol. Uuritavate külaplatse hulgast on tehtud valik kavandatava pargialaga sarnaste lahenduste hulgast.

Projektala analüüsis kirjeldatakse antud teema kohta leiduvat materjali ning välitööde tulemusi. Analüüsitakse objekti sotsiaalseid, ruumilisi, ajaloolisi ja maastikulisi väärtusi. Analüüsi käigus selgunud probleemidele otsitakse lahendusi projekti koostamise käigus. Võimaliku lahendi koos kirjelduse ja joonistega pakutakse välja projektlahenduses.

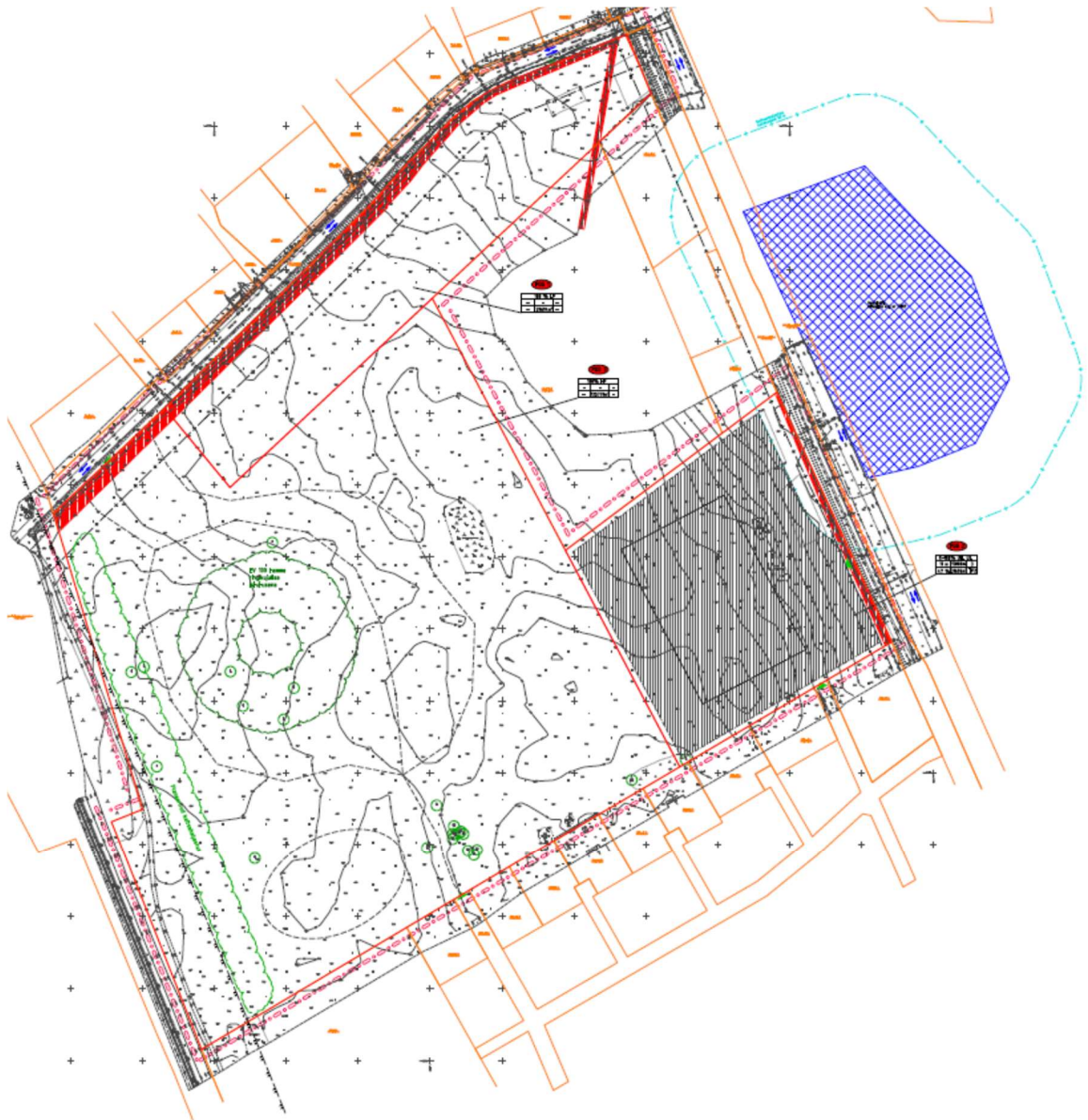
1. LÄHTEÜLESANNE

Töö ülesandeks on kujundada Pukamäe külas asuvale avatud alale (endisele karjamaale) avalikuks kasutuseks mitmeotstarbeline haljasala, mille kandvaks kujundusideeks on Eesti Vabariik 100 raames rajatav 100 tamme park. Kujunduse aluseks on luua koht kogukondlike ürituste korraldamiseks ning hubane vaba aja veetmise paik igas vanuses elanikele ja nende külalistele.

Projekteeritav ala on jagatud erinevateks tsoonideks – aktiivsemad treeningu ja mängude alad ning vähem kasutamist leidvad ürituste platsid.

Projektis kavandatakse:

- 100 tamme istustus koos seda toetava haljastuse ja väikevormide lahendusega;
- Treening ja mängude ala (tänavakorvpall, virgestusala välitrenažööridega jne);
- Laste mänguala (nii väikelaste, keskmiste kui ka teismeliste ala);
- Ürituste korraldamise ala (tantsuplats, külakiik, lava, piknikuplats, lõkkekoht, jõulukuusk);
- Ala teenindavad välitualetid, prügikonteinerid jms;
- Käiguteed võiks olla talvel kasutatavad suusaradadena;
- Liikluskorralduse ja parkimise lahendus. Liikluse ja parkimiskorralduse lahendamisel arvestada Kohila Koolituskeskuse parkimisvajadusega ja Tohisoo pargis toimuvate rohke külastatavusega üritustega.
- Juurdepääs krundile näha ette Aandu teelt, Lohu-Kohila teelt, ja/või Ristiku tänava ühendusteedelt;
- Arvestada tuleks geodeetilisest punktist, tehnovõrkudest, kinnismälestisest ja teedest tulenevate kitsendustega;
- Projekteeritavast alast jääb välja perspektiivne lasteaia ala, mille rajamisega arvestatakse pargiala kujundamisel (perspektiivse lasteaia maa-ala tähistus joonisel on tume viirutus).

Aandu tee äärses kvartali detailplaneering

Allikas: Aarium Projekt OÜ 2017. a, töö nr: DP-17-01

Piirkonna kohta koostatud detailplaneeringut on käesoleva projekti raames uuritud ja arvesse võetud.

2. METODOLOOGIA

Projekti koostamist alustati olemasolevate andmete ülesmärkimise, kaardistamise ja nende võrdlemisega. Uuriti projektala ning lähialade ajalugu. Uuriti teemakohast kirjandust, arhiivimaterjale ning internetist kättesaadavaid materjale. Teostati vaatlusi nii projektalal kui ka objekti kontaktalal. Vaatlused dokumenteeriti fotodena ning märkemetena, kogutud materjali kasutati ala kirjeldamiseks ja analüüsimiseks. Analüüsi abil sai selgemaks ala kujunemine ning probleempunktid, mida projektlahenduses lahendada hakata. Analüüsimisel kasutatakse erinevaid lähtematerjale, näiteks: Kohila valla arengukava 2012-2025, arengustrateegia aastani 2025, maa-ameti geoportaal, Kohila ruumikava, Kohila valla koduleht, Eesti mõisaportaal, Pukamäe küla Aandu tee äärse kvartali detailplaneering.

Teise etapis analüüsiti Eesti väikeasulate tammikuid, mille rajamise eesmärgid on seotud EV100-ga. Lisaks analüüsiti erinevate väikeasulate platse. Nende kujunemist, funktsioone ja toimist tänases keskkonnas. Analüüsiti parkide funktsionaalsust rahuldamiseks inimese vajadust tänapäevases ühiskonnas. Teoreetilise teema järelalusena saadud põhimõtteid, mida kasutati projektlahenduses.

Viimaseks etapiks oli pargi kontseptsiooni üleseehitamine ja projektlahenduse koostamine arvestades analüüsi tulemusi ja teoreetilist tausta. Koostati funktsioonide lahendus, tsoneeringu- ja pargi kujunduslahendus.

3. TEOREETILISED ALUSED

Antud töö teoreetilistes alustes uuritakse: EV100 raames kavandatavaid tammeparke ja kavandatud külplatse. Pargilahendusi uuritakse Tamsalu, Viimsi ning Kohila valla tammeparkide näol. Peatüki teises pooles kirjeldatakse külplatse ja külaplatside vajalikust elanikele.

3.1 Eesti 100 tamme

Eesti Vabariik 100 raames plaanitakse rajada üle riigi tammikuid, tammealleesid ja tammeparke. Selle teoga on võimalik igal eestlasel teha väärikas kink oma riigile. Läbi aegade on tamm sümboliseerinud eesti rahva kestvust ja tugevust, tamm on pika elueaga püha puu.

Plaanikohaselt võiks iga asula saada ühe tammiku võrra rikkamaks, seda nii koolinoorte kui ka omavalituste kaasabil. Suurem osa kogukondi on ideega kaasa tulnud ning tamme istutamiseks valinud sobiliku asukoha. Tamsallu rajatakse Eesti 100 tamme raames esindustammik.

100 tamme tammiku rajamine algab sügisel tõrukorjamisega ning sügisel või kevadel tõru külvmisega maapõue. Tõrude korjamise ja külviga on koolinoored teinud algust alates 2013. aasta sügisest, et juubeliaastaks rajada piisavalt tammikuid Eestimaale. Tammele sobivad viljakad jänesekapsa, sinilille ja naadi kasvukoha mullad. Esimestel aastatel vajab tamm kaitset ka metsloomade eest. Soovitatav on puid istutada gruppides, nii jääb hiljem looduslikum mulje. Ühe hektari suurusele maa-alale mahub 100 tamme, sest puud vajavad palju valgust ning neid tuleb istutada suurte vahedega. Tamm on põua-, saaste- ja tormikindel. Tegemist on aeglase kasvuga puuga. (3)

Eesti metsadest on alla 0,5% tammikud. Looduslikult kasvab Eestis ainult harilik tamm.

Eesti jämedaim ja vanim puu on Harilik tamm (*Quercus robur*) ümbermõõduga 825 cm (2007.a.) Võrumaal, Urvaste vallas Tamme-Lauri tamm.

Foto 1 Tamme-Lauri tamm, Urvaste vald, Võrumaa

Allikas:foto M .Kipasto

3.1.1 Tamsalu 100 tamme park „Sõnasalu“

Tamsalu 100 tamme park on kavandatud vanale heinamaale kasutades moodsaid kujunduselemente ja uut haljastust. Pargi lahenduses on arvestatud võimalusega teha tulevikus vajadusel muudatusi. Pargiala asub kest väikelinna, jagades selle kaheks osaks. Pargi rajamise eesmärk on elanikele vaba aja veetmiseks võimaluste pakkumine. Pargi 100 tamme istutatakse saludesse. Tammed märgistatakse, et eristada need olemasolevatest puudest. Autorid on pakkunud välja erinevate Eesti vanasõnade ja mõtteteteradega „vööd“. Nende abil moodustatakse „Sõnasalud“ tammegruppides, mis muudaks pargis jalutamise mõtlemapanevaks ja põnevaks. Pargi põhilisel liikumisteljel paiknevad erinevaid tegevusi võimaldavad paigad. Park algab esinduväljaku ja lavaga ning tammesalude ja heinamaade vahele jäävad noorte vabaaja veetmise võimalust pakkuvad atraktsioonid. Park lõpeb väikeasulale kohase kiigeplatsiga. Betoontehas, raudtee, kuhjatud põllukivid, kibuvitsapõõsad ja teised unustatud elemendid on Tamsalu tööstusliku pärandi kujundajaks selles pargis. Parki ei ehitata kohe täielikult välja, vaid rajatakse vastavalt võimalustele. Ühendusteede rajamisel on arvestatud detailplaneeringut ning on välja pakutud uusi sõiduteid ja parkimiskohti. Esindusväljak pargi linlikumas otsas saab olema vääriline koht ürituste, koosolekute, lipuheiskamise ja paljude pidulike sündmuste korraldamiseks linnas. Pargis asuv hoone, mida tuntakse Kukulossina, korrastatakse näituste eksponeerimise, kohvikuterassi ja tegevusringide korraldamise kohaks. Lumisel talvel pargi kõrvalteid kasutada suusaradadena.

Iga tamme ümber oleval betoonpiirdele on kirjutatud Eesti vanasõnaga. Olemasolev haljastus säilitatakse. Pargi on kavandatud loodusliku ilmega haljasalaks. Rajatakse lille-muru ja istutatakse

madalaid ning kõrgemaid põõsagruppe. Noorte rulapargi lähetele istutatakse viljapuid, kus sügisel saaks ka vilju noppida.

Vabariigi 100. sünnipäevaks on pinnas tasandatud, tammed istutatud ning puude ümber on rajatud vanasõnadega betoonvööd. Kukulossist on jäänud alles kõigest müürid, kõik muu on lammutatud, et peatselt alustada müüride korrastamisega. (19)

Foto 2 Tamsalu 100 tamme park „Sõnasalu“

Allikas: Eve Komp, Kristi Tuurmann ja Grete Veskiväli (Allianss Arhitektid OÜ)

3.1.2 Tamsalu tammed

Kui arhitektuurikonkursside korraldamine on saanud juba heaks tavaks, et leida parim lahendus kavandatavale hoonele, siis maastikuarhitektuurseid konkursse on viimase kümnendi jooksul olnud üksikuid. Elluviidud lahendusi on veelgi vähem.

Eesti vabariigi 100. sünnipäeva tähistatakse mitmeti, üks ettevõtmine on tammikute laiaulatuslik istutamine. Kohati tundub, et riigikantselei projekti läbiviijad ei ole süvenenud Eesti 100 tamme projekti detailidesse. Koolinoored on korjanud tõrusid ning kasvatavad neist tammeistikuid. Igasse maakonda on plaan rajada tammepargid, -alleed ja -salud. Nii suurt pargiloomet pole Eestis pärast sõdu ette võetud. 2018. aastal istutatud pargid jõuavad enam-vähem 50 aasta pärast küpsesse ikka ja moodustavad maastikus olulise elemendi. Tammikute rajamise sümbolset ja maastikulist olulisust arvestades peaks nende rajamine olema hoolega kavandatud tegevus. Läbi tuleb mõelda sellega seonduv: asukoht, kujundus ja hoolduskulud. Praegu seda tehtud ei ole. On vaid idee, mille teostamise keskmeks on koolinoorte kasvatatud istikud. Istikute kvaliteet on paraku ebamäärane. Läbi on veel mõtlemata, kuidas ja milliste vahenditega tammikud realiseeruvad. Istutamise ideed juhib riigikantselei aga rajamisega tuleb tegeleda omavalitsustel. Parke saab omavalitsus rajada sinna, kus on vaba maad. Enamasti linna servas, ääremaal. Inimestele on pargiks vaja rohkem kui pelgalt mõni puu. See kõik tuleks eelnevalt läbi mõelda enne, kui hakata parki rajama. Tammeparkide projektide koostamisest pole palju kuulda olnud. Kokku on pandud tammeparkide rajamise käsiraamat, kus omavalitsused leiavad juhiseid, kuid tegeleda tuleb ka paiga iseloomuga. Salust ei saa salu, pargist parki ja alleest alleed kui jääb vajaka hooldusest. Park saab valmis alles mitmekümne aasta pärast, mitte lindilõikamise järgselt. Park nõuab järjepidevat hooldust. Kui omavalitsustel pole piisavalt raha, et talvel teid hooldada, kas neil on piisavalt vahendeid, et nii mahukat projekti väärikalt ellu viia? Tuleks mõelda sellele, kas umbrohtu kasvanud tammed on saja aasta möödudes meenutamist väärt väärikad sümbolid?

Tamsalu ja tammed on kindlasti seonduv nimemaagia. Suures pildis tõstatub küll küsimus, kas väikelinnas on just uus park see, mida vaja. Pole vaja parki rajada pelgalt presidendile lindi lõikamiseks. Esinduspark peaks rikastatama elukeskkonda, tegevusi pakkuma, millest enne puudust tunti ja suurendama üldist heaolu. Loodetavasti on parki Tamsalusse tarvis.

Tamsalus kaaluti mitmeid paiku pargi võistlusala. Tuli arvestada reljeefiga, raudtee ümberlaadimisplatvormi, laguneva mõisa moonakatemaja, puudesalu ja betooniga. Esinduspargi rajamist toetab rahaliselt riigikantselei. Rohked ideed ja piiratud võimalused on olemas. Ettenähtud rahaga saab ehitada välja ainult osa pargist, istutada mõned tammed, paigaldada mõned pingid.

Vähemalt viie aasta jooksul tuleks tagada intensiivne hooldus, et saada tervikliku ilmet. Välja tuleks ehitada mänguvahendite ja sportimisala, rekonstrueerida varemed. (20)

3.1.3 Viimsi Tammede park

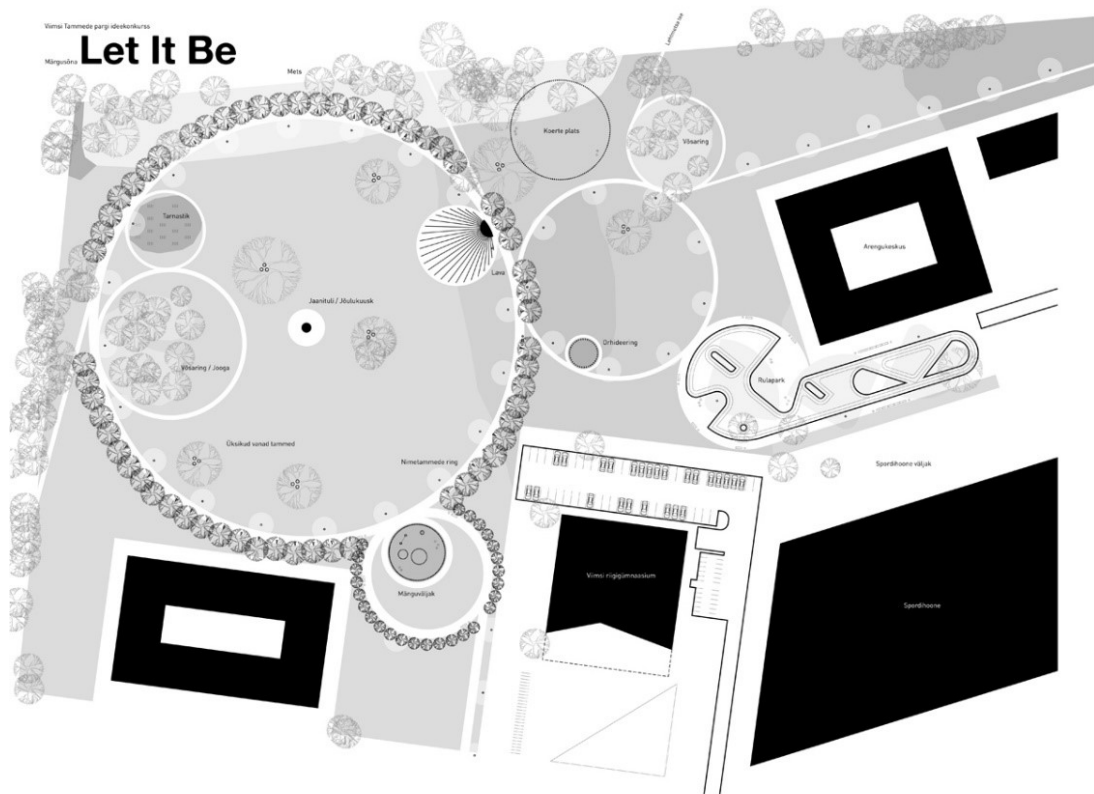

Foto 3 Viimsi Tammede park

Allikas: Ivar Lubjak & Maria Pukk (Oaas Arhitektid)

Park on plaanitud Viimsi esinduspargiks, mis hakkab asuma valla tähtsamate hoonete lähisel. Tegemist on avara väljaga. Jalgteede võrgustik joonistab välja ringid ja sirged. Ringides on erinevad funktsioonid aktiivseks tegevuseks või taimekooslused. Aktiivsete tegevustena nähakse ette üritusi, jaanipäeva, turgu, jõuluüritusi jne. Park on kasutuses aastaringelt. Mänguväljakute näol on lisaks üritustele pargis tegevusi nii suurematele kui ka väiksematele lastele. Pikki suurt ringi istutatakse „Nimetammed“, neid istutavad Viimsi valla auväärased inimesed. Lisaks juurde istutatavale taimeistikule on plaan säilitada ka olemasolevad tammed ja põõsarinne. Tegemist saab olema kaasaegse pargiga, mis Viimside võiks olla see väga kohane ning sobilik. (33)

3.1.4 Hageri tammesalu ja Kohila alevi Sõtke park

Kohila vald ja Kohila Gümnaasium on liitunud ka EV100 tammede istutamise projektiga. 2013. aastal rajasid 8. klassi õpilased kooli juurde väikese taimla. Paraku õpilaste tammed ei hakanud kasvama ebasobiva kasvukoha tõttu.

Vaatamata õpilaste projekti ebaõnnestumisele on Kohila vald kirjutanud alla lepingu riigikantseleiga, kus on märgitud, et Kohila valda rajatakse EV100 raames kaks tammeparki. Hageri alevikku rajatakse tammesalu ning Kohila alevisse Sõtke park. (4)

Tammeparkide rajamise idee Eesti 100 juubeliks on positiivne näide tulevastele põlvedele, et lihtsate võtetega on võimalik saavutada midagi, mis kestab aasta kümneid või aasta sadu. Loodetavasti kasvatavad sellised aktsioonid just põlvkondade üleselt väärtustama ja austama elusloodust, eriti tänapäeva pealepürgivas tehismaailmas. Mida „vanavanemad“ on pannud kasvama ehk siis „mina“ ei hülga seda kergekäeliselt lootes, et ei hüljata seda ka „minu“ rajatud tulevaste põlvede poolt.

3.2 Külaplatsid

Eestis on nii moodsamaid kui ka ajaloolisemaid külaplatse, nii suuri kui ka väiksemaid.

3.2.1 Külaplatside funktsioon

Paljudes väikeasulates on võimalik käsitleda külaplatsi ja tammeparki ühtsena. Need võivad moodustada ühtse terviku ning sinna saab rajada samu funktsioone. Lisaks on neid võimalik kujundada sarnaselt või sootuks ühtselt.

Külaplats on haljasala, mis on kasutamiseks mitmel erineval moel. See on koht ürituste korraldamiseks ja vabaaja veetmiseks erivanuses külaelanikele. Haljastuse kujundamisel kasutakse kodumaised vähenõudlikke liike. Haljastuse valikul moodustavad enamuse lehtpuud ja lehtpõõsad. Platsid on üldjuhul eraldatud eramukruntidest ja teedest raamhaljastusega, et luua hubasust ja privaatsust. Maa-ala jagatakse tsoonideks: külakiik, mänguväljakud, treeningala, lõkkekoht, palliväljakud ja keskmeks on lava. Lipumast asub lava lähedal külaplatsi keskmises osas või peamise sõidutee lähistel eraldiseisvana. Teede katendina kasutatakse teedel enamasti sõelmeid aga ka niidetud muruteid. Juhul kui rajatakse asfalteeritud teed, siis on pigem tegemist osaga

kergliiklusteest, mis läbib külaplatsi. Talvisel ajal kasutatakse samu jalgteid suusaradadena. Külaplatsi keskel on tavaliselt talvel jõulukuusk. Suuremate külade seltsimajad asuvad tavaliseselt külaplatsi läheduses. See kõik kokku moodustab tugeva ja tegusa terviku, mis on suureks aluseks edukale kogukonnale.

Foto 4 Voose külaplats

Allikas: Voose küla koduleht - voose.ee

Igal külal on oma lugu ja iga küla on oma nägu. Seetõttu on ka kõik küla platsid mingil määral omamoodi ning erinevad teisest. Külaplats jutustab ka ilmekalt küla lugu paigast, kus kohas see asub. Põhielemidid on siiski platsidel samad, küll väikeste erinevustega. (31)

3.2.2 Milleks inimene vajab külaplatsi?

Metsakasti küla, Viimsi vallas toimus 2016. aastal küsitlus, mille tulemusel 70% vastanutest arvas, et külaplats on vajalik. Vastanud soovisid näha platsil lõkkekohta, laste mänguväljakut ja liumäge. Arvati, et laululava on pigem ebaoluline. Enamus vastanuist, kes toetas külaplatsi ideed arvas, et piisab vaid ainult varjualusest, külamaja soovis 30% vastanutest. Üritused, mida sooviti platsil korraldada olid: jaanipäev (90%), külapäev (83%), laste spordipäev (78%), toetusi said veel kirbuturg ja kevadlaat. Vastanutest enamik olid valims ise hooldama platsi, kuid maksimaalselt 1h kuus. Küsitluse järgselt on külal plaan platsi ideega tegeleda ning saada kokkulepped maakasutuse ja kokkusaamiskoha rajamise osas vallaga. (34)

Mäebe küla Saaremaal sai 2016. aasta sügisel aastaid oodatud loa külaplatsi ja seltsimaja rajamiseks. Külaplatsile rajatakse vabatahtlike merepäästepunkt ja paadikuur-külamaja. Mäebe rannaselts on juba 7 aastat toimetanud sellel külaplatsil. Plaan on lisaks traditsioonilistele suveüritustele korraldada veel rannakino, õdusaid kontserte, talguid ning merepääste ja päästega

seotud koolituspäevi. Rannas on korraldatud piknikke ja muid toiduüritusi rahvale. Tegemist on toimeka ja edumeelse rannakülaga. (16)

Lutsu küla Põlvamaal on oma vahenditega sisse seadnud külaplatsi, seda korrastanud ja hooldanud. Rajatud on varjualune, kiige, võrkpalliväljak ja välitualett, mis on kindlasti kauneim ja omapäraseim siinpoole Emajõge. Aktiivselt on tegevustest osa võtnud 20-25 inimest. Siiani ei ole igaks juhuks moodustatud MTÜd vaja läinud, kuid nüüd on neil kavas külaplatsi alune maa välja osta. Seda on kavas teha oma külainimeste raha eest. Kes annab kümme eurot, kes 200 – vahet ei ole. Lutsu küla saab olema üks väheseid külasid, kellel on päris oma maa, mitte vallalt või eraisikult renditud. (18)

Liivimäe külaselts Jõelähtme vallas kingib kogukonnale EV100 tähistamiseks külaplatsi. 2018-2019. aastatel on seltsil plaan korrastada maa-ala ja rajada külale plats, kus siis 2019. aasta sügisest alates üritusi korraldada. (11)

4. PROJEKTALA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

4.1 Asukoht ja objekti andmed

Projekteeritav maa-ala asub Raplamaal, Kohila vallas, Kohila alevi servas Pukamäe külas. Kavandatav tammepark asub Pukamäe küla põhjaosas Lohu-Kohila tee, Aandu tee ja Tallinn-Lelle-Viljandi/Pärnu raudtee vahelisel alal. Maa-ala külgneb loode suunast Aandu tee (100% transpordimaaga, 31701:004:2105), kagus asetsevad Männimaa (100% ühiskondliku ehitise maa, 31701:004:0146) ja Ristiku tänava elumumaad. Kirde suunast Lohu-Kohila kergtee (100% transpordimaa, 31701:004:0357), Koidula tee 1 ja 2 (100% elumumaad, 31701:004:0392 ja 31701:004:0390) ja Koidula tee 5 (100% maatulundusmaa, 31701:004:0394). Edelast Tallinn-Lelle-Viljandi/Pärnu raudtee (100% transpordimaa, 31701:004:0019). Projekteeritava maa pindala on 18,7 ha. Lähiehitistes asuvad enamjaolt ühepereelamud. Kohila valla üks paljudest eramajade uusarendusi asub projektala naabruses. Sellel maatükil puuduvad hooned, tegemist on reformimata riigimaaga. (17)

Allikas: Kohila valla koduleht

Allikas:google.maps, projekteeritav maa-ala

4.2 Ajalooline kujunemine

Meie esivanematele on tänased valla maad olnud elupaigaks juba mitu tuhat aastat tagasi. Neoliitikumi lõpul ja pronksiaja alguses (II aastatuhat – I aastatuhat e.m.a). Hageri kiriku juurest ja Kohilast on arheoloogid leidnud jälgi tolle ajastu karjakasvatajatest. Lohu I linnus ehk Lohu Jaanilinn, oli Henriku Liivimaa kroonikas *castrum Lone*, muistse Harju keskseid kindlustusi. Linnus rajati 11. sajandi lõpus või 12. sajandi alguses. (9)

Foto 5 Loone linnus (Lohu linnus)

Allikas: raplamaa.ee

Lohu II linnus oli Keila jõe kaldal asuv neemiklinnuse tüüpi muinaslinn. Kahe Lohu linnuse vahe on ca 250 m. Lohu küla mainiti esmakordselt Liivimaa Henriku kroonikas (*villa magna Lone*) aastal 1216. Tolleaegne küla asus jõe läänekaldal linnuse ja mõisa pargi vahel. Tegemist oli Muinas-Harju suurima külaga. (13)

Lohu mõis asutati 1620-ndatel aastatel. 18. sajandi lõpuveerandil ehitati praegune barokne mõisahoone. Mõisast kirjutati Henriku kroonikas korduvalt. (12)

Foto 6 Lohu mõis (2011)

Allikas: foto Lifar

Lohu külast eraldati Pukamäe küla 11. veebruari 2008. aasta valituse otsusega, seega jäi Lohu pindalaks 2,4 km² eelneva 3,7 km² asemel ja Pukamäe küla pindalaks sai 1,3 km². Pukamäe küla territooriumil, vahetult projektala lähistel, asub kaitsealune asulakoht, mis pärineb 13.-16. sajandist.

Foto 7 Asulakoht (2011)
Allikas: A. Rudi

Kohila küla (*Koil*) mainiti esmakordselt saksa keelsetes allikates aastal 1241 (vt kaart 1). Jõesaarel asunud Kohila mõis rajati 15. sajandil.

Foto 8 Kohila mõis (1963)
Allikas: õpetaja.edu.ee

Mõisa härrastemaja on ehitatud 19. sajandi I veerandil. Kohila mõisa ehitati 1893. aastal väike puupapivabrik (Kohila paberivabrik). Mõisa arhitektuur on klassitsistlikus stiilis. Pärast mõisa põlemist 1905. aastal ostis selle AS Kohila Paberivabrik. Tänapäeval on mõis erakätes ja mõisas tegutseb kool. (7)

Teinegi mõis asub Kohila tänases alevis. 17. sajandi keskel rajatud Tohisoo mõis (saksa k. Tois) (vt kaart 2). Puidust peahoone põletati maha 1905. aastal, mõnedel andmetel oli see osaliselt ehitatud 17. sajandil. Praegune historitsistlik peahoone valmis mõisas 1910-el aastatel.

Foto 9 Tohisoo mõis (1972)
Allikas: foto V. Ranniku

Pärast võõrandamist kolis peahoonesse kool. Kooli jaoks ehitati 1938. aastal hoonele peale teine korrus. Tänapäeval kuulub mõis vallale ja seal tegutseb huvikool. (22)

Esmakordselt kirjutati teadaolevalt Tohisoo küla 1241. aastal Taani Hindamisraamatusse 16. aadramaa suuruse külana (Tois). Küla asus Harjumaa muinasmaakonnas, Tohisoo vallas, mis omakorda asus Hageri kihelkonnas. Tohisoo vald eksisteeris 1866-1891. aastatel, siis liideti Kohila vallaga. (21)

Kohilas vabriku ja raudteejaama juurde tekkis 20. sajandi alguses alevik (seda nimetati Kapa postijaama järgi ka Kapa-Kohilaks). Kuni 1950. aastani kuulus valla territoorium Harjumaa koosseisu, sealt Rapla kihelkonna rajooni, 1990. aastast Rapla maakonda. Kohilat läbib raudtee, mis anti käiku 1901. aastal kitsarööpmelise raudteena, mis 1960-ndate aastate lõpus ehitati laiarööpmeliseks. Kohila vana jaamahoone valmis 1901. aastal. Hoonele tehti juurdeehitus järgneval kümnendil, millisena hoone säilis jaamahoonena kuni aastani 2012.

Foto 10 Kohila raudteejaama hoone (1913)
Allikas: Histrodamus

Aleviku kasv muutus tööstuse arengu tõttu hoogsaks kolmekümnendate aastate keskpaiku. Kohilas oli tööstuse arenguks juba sajandi alguses rajatud raudtee, mis oli suureks soodustavaks teguriks arengule (vt kaarti 3). 1939. aastal elas vallas 3415 elanikku, natukene enam kui tänases alevis. Kohilast sai alev aastal 1945. Kohila arengut nõukogude ajal kujundasid paberitööstus, puidutöötlemis- ja metsamajandamisseadmeid valmistav tehas, nahkgalanteriitoteid valmistav ettevõtte ning sohvoos. Suurpaneelilamute rajooni rajas Kohilasse sohvoos ja paberivabrik. (9)

4.3 Loodus ja mullastik

Kohila vald kuulub Põhja-Eesti lavamaa regiooni. Maapinna absoluutkõrgused jäävad 55-75 meetri vahele, harva on kõrguste vahe üle 10 meetri. Reljeef on tasane vaheldudes laugjate kõrgendikega.

Keila jõgi kagu-loodesuunaliselt läbib Kohila alevit, olles ajaloolis-kultuurilise väärtusega jõemaastiku teljeks. Vallast saavad alguse jõed Maidla ja Vasalemma, valla idaosas voolab Tallinna veehaardesse kuuluv Pirita lisajõgi, Angerja oja, mis kuuluvad Soome lahe vesikonda. Väinamere vesikonda kuuluv Kasari jõgi saab alguse valla kaguosast. Kohila vald on paljudele jõgedele alguspunktiks. Valla territooriumist on metsaga kaetud umbes 44%, peamiseks puuliikideks on kuusk ja mänd. Kohila alevi haljasaladena on suurimad Keila jõe äärne promenaad, Lastepark, Kapa männik, Tohisoo mõisa park, Lepaluku parkmets ja Masti parkmets.

Keila jõe ning Kooli ja Posti tänava vaheline kaldaala on koos supluskohaga samuti tihedat kasutust saav territoorium. Kohila vallas on mulla künnikihi tüsedus väike ja osaliselt ulatub paas maapinnale. Vallas esineb ulatuslikult karsti ja paljud karstialad on looduses hästi jälgitavad, näiteks Aandus ja Hageris. Karstunud aladele iseloomulikult on põhjavesi kehvasti kaitstud enamuse valla territooriumist. Rabivere raba on valla üheks veereservuaariks. Rabas toimub osaliselt ka turba tööstuslik tootmine. (14)

Lohu allikad – Pontaki allikad

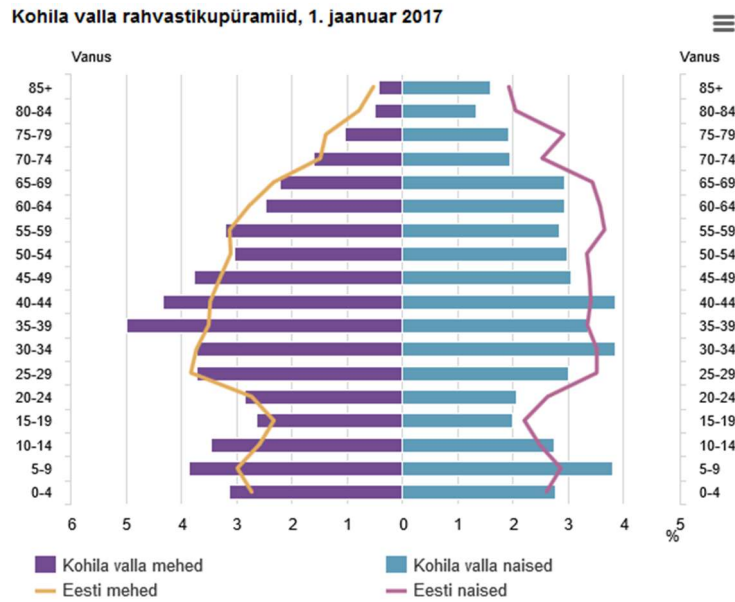

Foto 11 Lohu allikad (2014)
Allikas: foto I. Parik

Allikad asuvad projektala läheduses ning on kaitse all. Keila jõkke suubuvale ojale annavad alguse kolm allika lehtrit. Esimene lehter on 10 m laiune ja üle 3 m sügav. Lehtri põhjas on tõusuallikas ja paelõhe. Teine ja kolmas allikalehter on 5 m laiused ja väiksema sügavusega, kui esimene. Lehterid ühendab org. Allikate vee temperatuur on 5,6 C. Suurvee ajal ujutab Keila jõgi teise ja kolmanda allika üle. (32)

4.4 Sotsiaal-majanduslikud väärtused

Kohila alevis elab 3190 elanikku (01.02.2018), vallas kokku 7107 (01.02.2018), nendest 136 on Pukamäe küla elanikud (01.02.2018). (5)

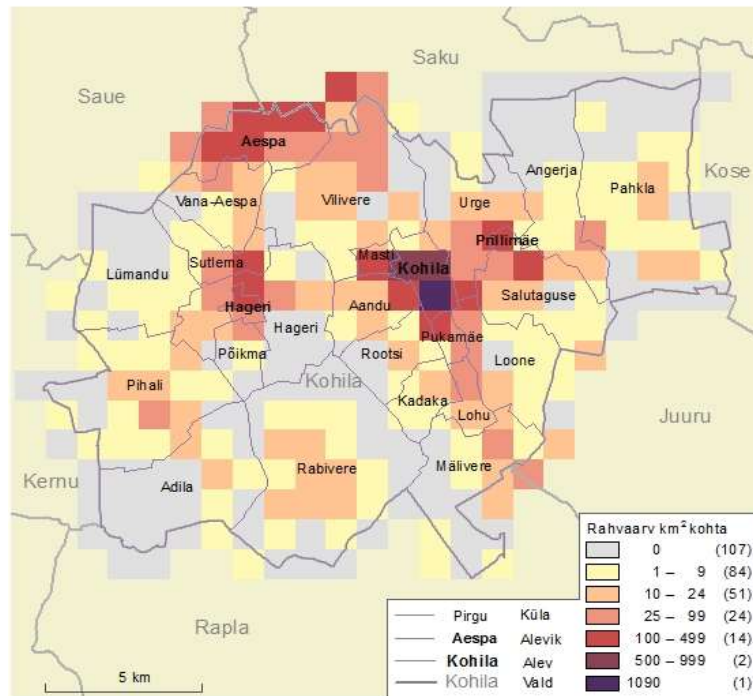
Allikas: Statistikaamet

Skeem 1 Kohila valla rahvastikupüramiid (2017)

Allikas: Statistikaamet

Viimasel kümnendil on alevi elanike arv pigem vähenenud ja valla elanike arv jälle kasvanud.

Kohila valla rahvastikutiheduse ruutkaart, 31.12.2011

Allikas: Statistikaamet

Skeem 2 Kohila valla rahvastikutihedus (2011)

Allikas: Statistikaamet

Tallinna lähedus on loonud igapäevase pendelrännaku sealsetele töö- ja õpikohtadele. Elanikud, kes oma igapäeva tegevustest seondult on seotud Tallinna regiooniga tarbivad ka teenuseid linnas ning vähem kohapeal. Alev oma linliku asulana on arenenud funktsionaalses mõttes

soodsalt, kolmandik alevist kujundavad elumajad ja tööstusterritooriumid paiknevad alevi äärealadel. Alevis on tegemist enamasti erinevate miljööväärtuse hoonestusaladega, kus miljöö kujundajaks on arhitektuur, haljastus ja ka tänavavõrk. Nendeks miljööväärtustega aladeks on tööstuslinnak alevi põhjaosas, endise paberivabriku kompleks, mõisaansamblid, Vabaduse tänav puitarhitektuur, kortermajade piirkonnad jne. Kohilas on hästi toimiv haridusasutuste võrk, kuhu kuuluvad lasteaiad, gümnaasium, raamatukogu, Kohila Avatud Noortekeskus, koolituskeskus ning paikkondlikud seltsid. Toimib täiskasvanud elanikke ja vajadustest lähtuvate täiskasvanuõppe programm. Koolituskeskuses on loodud soodsad tingimused täiskasvanule tööalaseks täiendõppeks, hobidega tegelemiseks ja koolituste korraldamiseks. Valda oleks vaja rohkem mänguväljakuid ning puuduvad ka arvestatavad märgistatud matka- ja terviserajad. Suuremates küla keskustes on olemas mänguväljakud ning palliplatsid, kuid nendegi arv on väike. Liiklusintensiivsus on alevis kõrge ning paljudes kohtades asuvad ohtlikud liiklussõlmed. Täna on kaasaegne kergliikustee olemas Viljandi maantee ääres Lohu–Kohila lõigul projektala kõrvalt kulgev ja Tallinn–Rapla maanteest alevi bussijaamani. Piirkonna väga suureks probleemiks saab lugeda olemasoleva kaubandus- ja teenindusvõrgu nõrka arengut kasvava elanikkonna vajaduste rahuldamiseks. Selle mahajäämusega võib see saada valla arengut takistavaks teguriks. (9)

4.5 SWOT-analüüs

Kohila arengustrateegia „Kohila vald aastani 2025“ raames koostati aastal 2015 SWOT-analüüs. Peamisteks tugevusteks on pealinna lähedus, kõrge tasemel transpordiühendus, aktiivne kogukond, turvaline keskkond ja tugeva vallakeskuse, Kohila alevi, olemasolu. Suurimad nõrkused on tööjõu puudus, registris olevate inimeste vähenemine ja üüripindade vähesus. Võimalusteks on väliste toetuste ja rahastuste aktiivne kasutamine projektide läbiviimiseks, maine teadlik kujundamine ja kogukonna sidususe kasvatamine. Ohuks arengule on vallas elanikkonna vananemine ja jätkuv vähesus ning juhtivate isikute mujale tööle minemine. (2)

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<p>*Heal tasemel, kiire, mitmekesine (buss, rong) transpordiühendus</p> <p>*Turvaline roheline elukeskkond</p> <p>*Aktiivne kogukond, koostöövalmidus</p> <p>*Tugev vallakeskus</p> <p>*Head sportimisvõimalused</p> <p>*Mitmekesine kultuurikeskkond, kultuuriline ühistegevus on silmapaistev</p> <p>*Huviala omandamiseks head võimalused</p> <p>*Haridus prioriteetsel kohal</p> <p>*Alus- ja põhihariduse hea tase</p> <p>*Ettevõtluskeskkond - tehnopark + tootmistraditsioonid</p> <p>*"Vedavate" ettevõtete olemasolu</p> <p>*Tööstuskogemuse olemasolu</p> <p>*Eneseteostuse ja -täienduse võimaluste olemasolu</p> <p>*Tagatud esmatasandi teenused ja baasturvalisus (olemasolev tuletõrje, politsei, kiirabi jne)</p> <p>*Tugev haridus- ja kultuuriasutuste koostöö võrgustik</p>	<p>*Tööjõu vähesus</p> <p>*Puuduvad vabad elamispiinnad (olematu üürikorterite turg)</p> <p>*Perearsti ametikoht komplekteerimata</p> <p>*Sõimekohtade vähesus</p> <p>*Ruumikitsikus ja füüsilise keskkonna seisukord, koolis, lasteaias, spordikompleksis</p> <p>*Teede taristu vajab investeeringuid</p> <p>*Gümnaasium ei arene sihtgruppide poolt oodatud suunas</p> <p>*Teaduspõhiste huvialaringide vähesus</p> <p>*Majutuskohtade vähesus (olematus)</p> <p>*Ettevõtjate omavahelise ja kooliga koostöö puudumine</p> <p>*Transport valla äärealadelt (taksoteenus?) keskusesse jne</p> <p>*Matkaradasid, terviseradasid pole piisavalt</p>

VÕIMALUSED	OHUD
<p>*Toetuste aktiivne kasutamine (EL, Norra)</p> <p>*Kogukonna sidusus: erinevate sihtrühmade koostöö korraldamine (ettevõtjad, MTÜd, muud rühmitused-vald)</p> <p>*Valla maine teadlik kujundamine</p> <p>*Rohealade ja jõeäärsete alade korrastamine</p> <p>*Liikumine looduses kergteedel ja rattaga</p> <p>*Gümnaasiumi ja koolituskeskuse koostöö kõrgkoolidega</p> <p>*Õppetöö väline gümnaasiumi ruumide kasutamine</p> <p>*Täiskasvanute täienduskoolituse laiendamine</p> <p>*Huvi- ja üldhariduse õppekavade integreerimine</p>	<p>*Valla registris olevate elanike arvu vähenemine - tulubaasi vähenemine</p> <p>*Jätkuv elanike arvu vähenemine ja vananemine</p> <p>*Võtmeisikud, kes koostöömeelsed lähevad mujale tööle</p> <p>*Rail Baltica</p> <p>*Gümnaasiumihariduse kadumine</p> <p>*Elukeskkonna halvenemine (looduskeskkond, sotsiaalne) - näiteks tammid jõgedel, raba kuivaks, miljöölade hääbumine</p> <p>*Lahustumine Suur-Tallinna regioonis</p> <p>*Perifeeriaks jäämine valdade ühinemisel</p> <p>*Maakonnakeskuse eelistamine EL vahendite jagamisel</p>

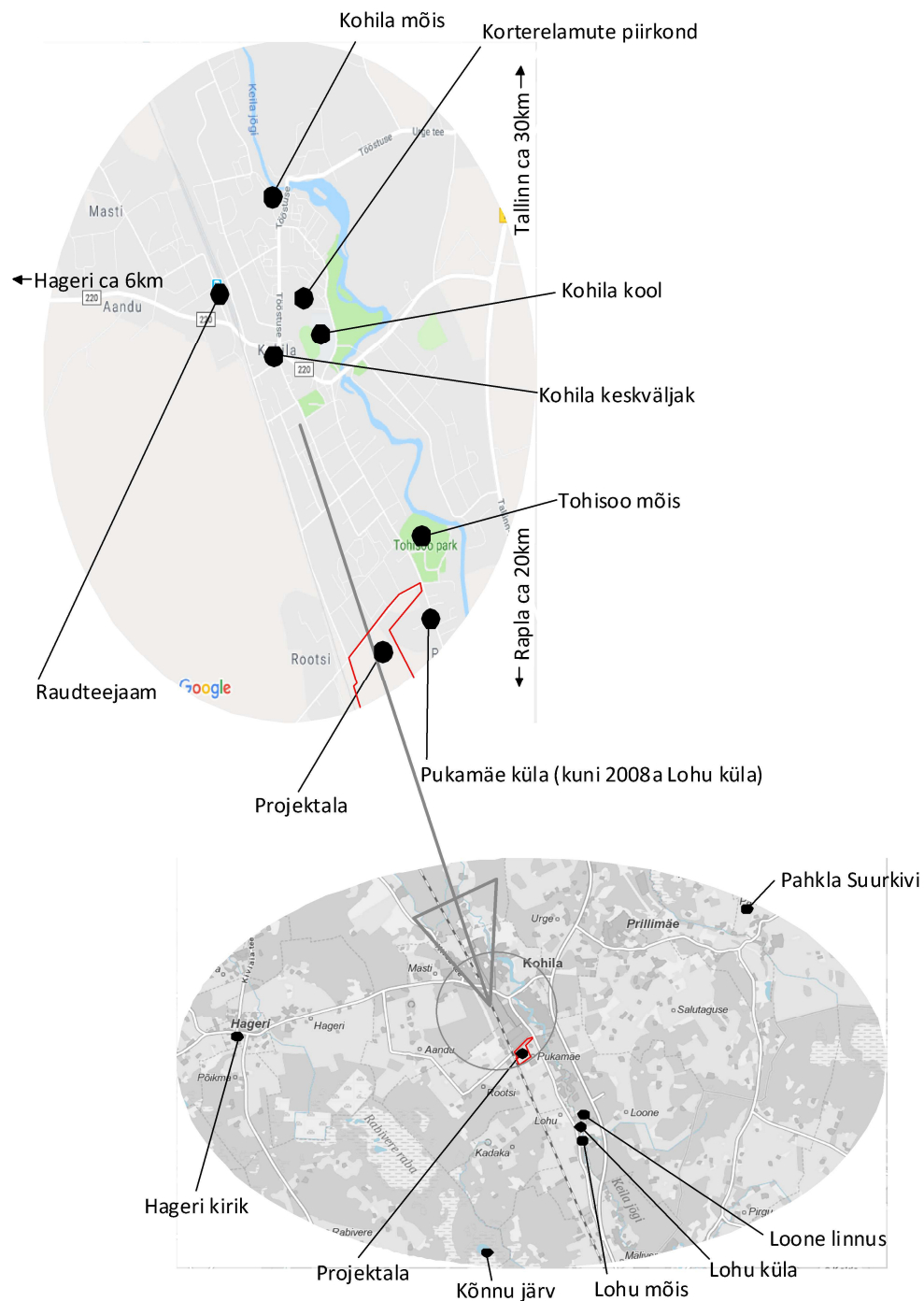
<ul style="list-style-type: none"> *Hageri kihelkonna keskus - "vabaõhumuuseumina" *Valla allasutuste ühised tarkvara koolitused vabavara kasutusele võtmiseks jms *Tugiteenuste konsolideerumine *Ühisprojektid naaberomavalitsusega *Haldusreform - võimalus liituda naabervallaga	
---	--

Kohila arengustrateegia 2015. a

4.6 Ruumianalüüs

„Maastiku väärtused on oma olemuselt väga subjektiivsed. Iga inimene tunnetab end erinevalt ümbritsevas keskkonnas. Maastiku võib hinnata erinevate aspektide läbi. Vaated, mida maastik pakub, kirjeldavad maastikukvaliteeti” (6)

Skeem 3 Kontaktala analüüs

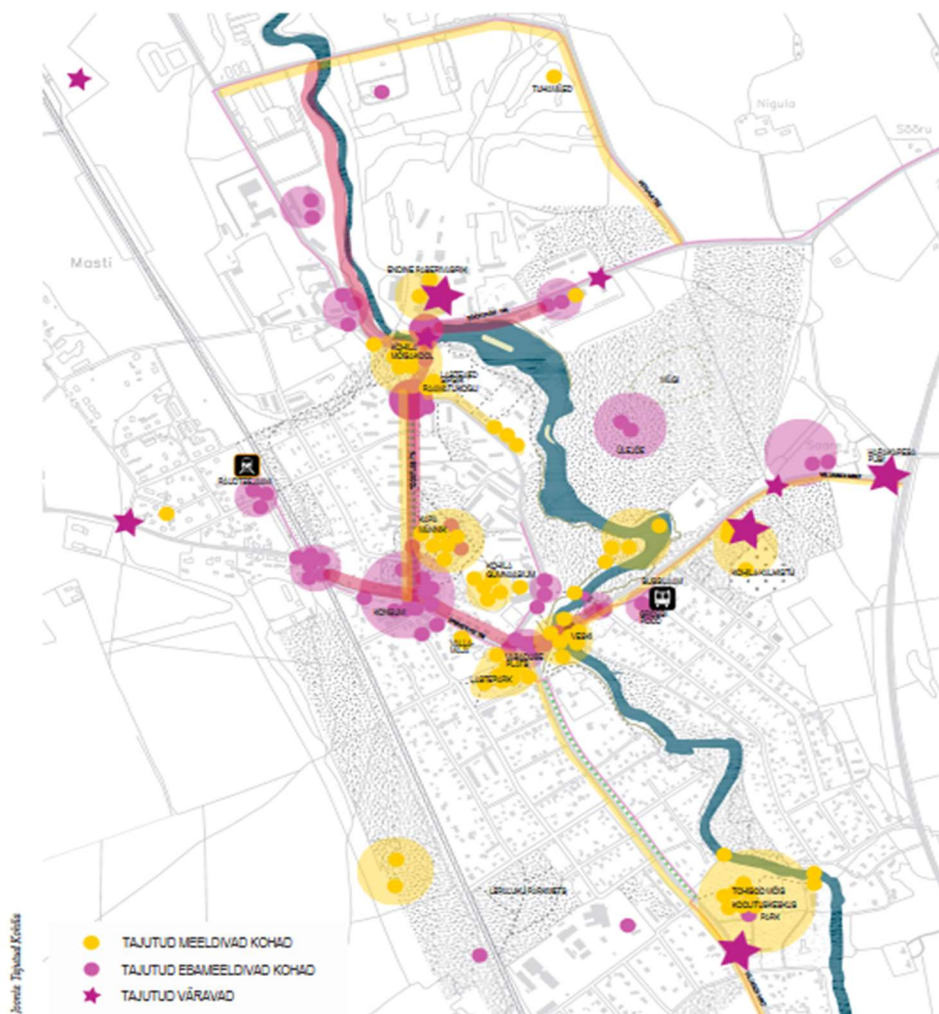
Allikas: autori koostatud, aluskaart google.maps ja maa-ameti kaardiserver

Alevi keskse koha suhtes ei ole ühist seisukohta ei vallajuhtidel ega ka elanikel. Keskust defineeritakse erinevalt tulenevalt ajaloolistest maamärkidest. Inimesed nimetavad keskuseks Vabadussamba esist platsi, Tööstuse tänava ristmikku, Kohila mõisa esist ja gümnaasiumi ümbrust. Praegu on Vabaduse tänava maamärgiks vallamaja. Tööstuse tänav ajaloolise mõisa alleega on üks Kohila isikupärasemaid ruumielemente.

Linnalabori linnaplaneerijad uurisid Kohila inimestelt, millest tuntakse puudust väliruumis. Kõige enam tuntakse puudust esindusalast või keskusest. Soovitakse, et arvestatakse enam kergliiklejatega ning oleks rohkem tegevuspaiku.

Meeldivate paikadena töid inimesed välja mitmeid kohti: Tohisoo mõis ja seda ümbritsev park, paberivabrik koos ansambliga, loodusmaastik (jõekäärud nii Ülejõe pool kui ka silla juures) ja kujundatud haljasalad (valmisehitatud promenaadi lõik, Lastepark).

Ebameeldivateks hinnati teede ja liiklusega seonduvat: Kohila mõisa esist ristmikku ja ebapiisavaid kergliiklusteid. Inimesed kiitsid küll väljaehitatud kergliiklusteid, kuid mainiti, et paljud lõppevad „ei kusagil“. Alevis ollakse valmis pigem liikuma jala ja rattaga, kui autoga. Kohila kohta tehti aastal 2016 väliruumi tunnete kaart. (8)

Skeem 4 Kohila alevi tajukaart
Allikas: Linnalabor

Kaardil on näha Kohila meeldivaid ja ebameeldivaid kohti. Tihti on kohad, mida peetakse meeldivaks jälle teise meelest või teisest küljest ebameeldivaid, näiteks Kapa männik. Samuti on kaardil tähistatud küsitlevate jaoks olulisemaid Kohila nn. väravaid.

Kohila väravad

Kohila piirid on tähistamata ning puuduvad maamärgid. Viljandi mnt mööda Kohilasse sisenedes oli enamike jaoks Kohila tunnetuslik piir Angerja Issanda Taevaminemise kirik, mida võiks väärikalt esile tuua, olenemata sellest, et kirik on ise juba tugeva iseloomuga maamärk. Kohilasse sisse sõitmisel puudub igasugune Kohila identiteet ning viide alevi keskusse jõudmisel.

Keskkelje kujunemine

Täna on Kohilal puudu selge koht, mida saaks määrata kokkusaamise kohaks nii võõrastele kui ka omadele. Füüsiline keskkond, mis on liiga hajus, mõjutab tunnetuslikku, sotsiaalset ja

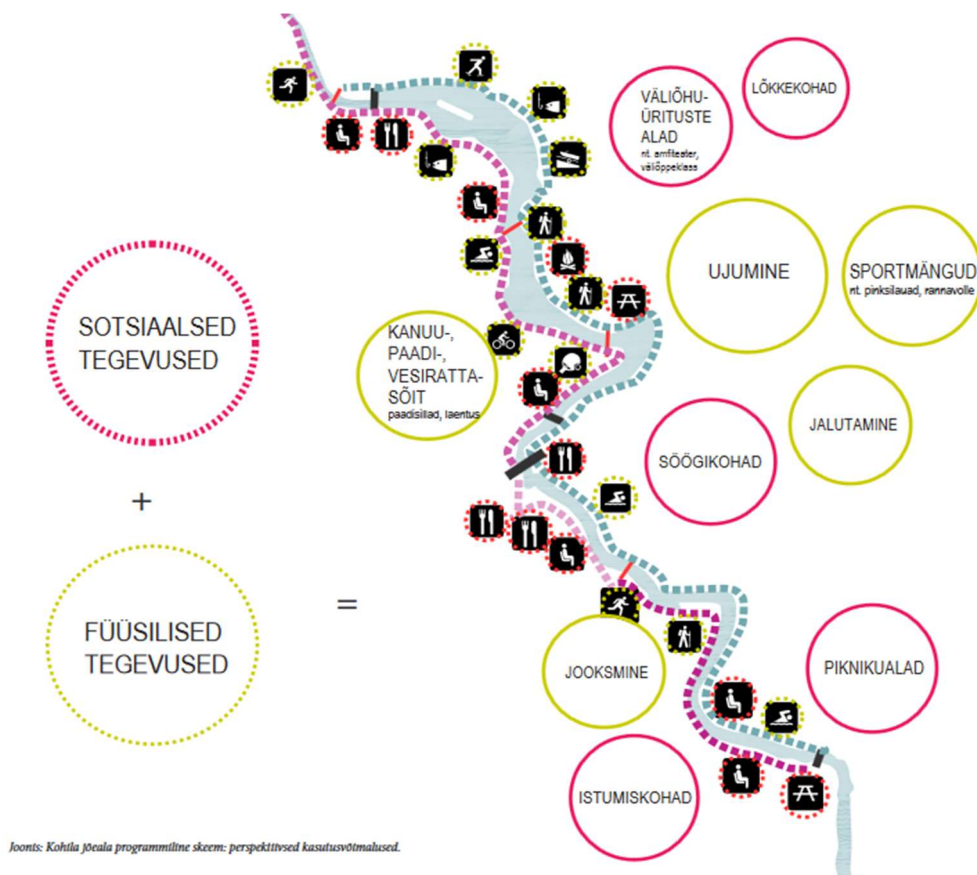
majanduslikku keskkonda, tekitab ebamäärasust ning peletab ruumikasutajaid. Keskplatsile tuleks kokkusaamiskohtasid tekitada ning puudulik esindusväljaks ruumiliselt defineerida.

Ruumi aktiveerimine

Avalikuruumi kujundamine peab hõlmama haljas- ja puhkealasad, igapäevast tegevusruumi, korrasmajade vahelist väliruumi ning jõeäärt. Avalikus ruumis peab olema ligipääsetavus kõigile ning erinevate soovide ja vajaduste arvestamine. Tasub jätta mõni ala lõpuni planeerimata, et jääks ruumi ka paindlikkusele ja ruumi tegelike kasutajate omaalgatusele. Kohila alevi Kapa männik on reaktatsiooniala, mille metsikus ei tohiks pargi korrastamise käigus kaduda.

Promenaadi ja jõeäärse kasutuselevõtt

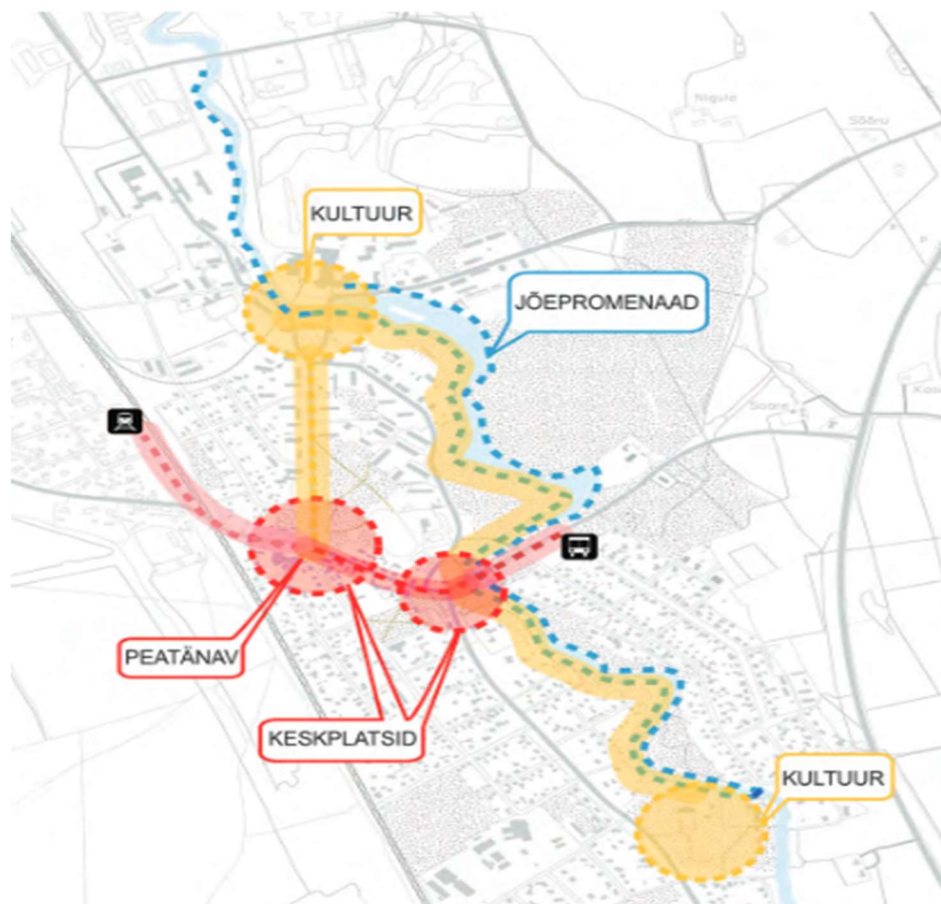
Soovitus on jõeäärsest tekitada aktiivselt kasutuses olev ruum, mis tõmbaks ligi külalisi, kohalikke, nii sportlasi kui ka jalutajaid. Oleks vaja luua võimalused vahetuks kontaktiks veega, avada erinevaid vaateid, korrastada- ja rajada uusi sildasid, võtta saared kasutusele ning aktiveerida veski tegevust. Kahe mõisa vahel olev promenaad võiks olla Kohila kultuuritelg. (8)

Joonis: Kohila jõeala programmline skeem: perspektiivsed kasutusvõimalused.

Skeem 5 Kohila jõeala programmline skeem: perspektiivsed kasutusvõimalused
Allikas: Linnalabor

Paljude ettevõtmiste taga on kohalik aktiivne kogukond. Korrastatud ja kasutusele on võetud jõeäärseid maa-alasid, väliruumis korraldatakse sündmusi, näiteks: Kapa männik loeb, hoovikohvikute päev, kirbuturg, Kaparock, filmiõhtud, spordivõistlused, kontserdid, muusikalid jne.

Skeem 6 Ruumiline ettepanek
Allikas: Linnalabor

Maastiku vaated, mis on kaunimad töö autori nägemusel, Kohila alevi külastaja silmadele või Kohilasse sissesõitjale, on vaadete skeemil nähtavad.

Skeem 7 Vaated

Allikas: autori koostatud, aluskaart google.maps

Foto12 Keila jõgi

Allikas: autori foto kevad 2018. a

Foto13 Jõekäär

Allikas: autori foto kevad 2018. a

Foto14 Sild

Allikas: autori foto kevad 2018. a

Foto15 Keila jõgi

Allikas: autori foto kevad 2018. a

Foto16 Kirik

Allikas: autori foto kevad 2018. a

Foto17 Alee

Allikas: autori foto kevad 2018. a

Kohilal on hea transpordi ühendus põhja ja lõuna suunaga, mille tingib inimeste liikumise vajadused suuremate ümbrerkaudsete linnade Rapla ja Tallinna suunas. Põhja jäävad suured endised suvila koperatiivid, mis suurel määral on ehitatud aastaringseteks eluhooneteks Viliveres, Aespal ning Roobukal. Lõunasse jääv Lohu küla on lisaks oma ajaloolise mõisale ja linnusele veel unikaalne Kõnnu järve tõttu. Järv asetseb Lohu-Rabivere külas, tegemist on 4,5 ha suuruse rabajärvega. Lääne-Ida suunaline transpordi ühendus on pigem kesine. Läände jääv Hageri alevik on kihelkonna keskuseks ning valla usulises mõttes „südameks“ kiriku, ajaloolise vennastekoguduse palvemaja ning surnuaiaga. Ida suunas asuv Pahkla küla on jällegi rändrahnude „keskus“. Külas asub Eestimaa Kivide Kuningas ehk Pahkla Suurkivi (ümbermõõt 29,5 m ja kõrgus 4,4 m). Lisaks on Suurkivi lähistel veel palju väiksemaid kive: Mari nutukivi, Mägrakivi jt. Eelpool mainitud Kohila, Tohisoo ning Lohu

mõisale lisaks asub valla territooriumil veel Rabivere, Pahkla mõis ning Adila, Angerja, Lümandu, Mäeküla, Salutaguse ja Sutlema mõisade varemed.

Foto 18 Kõnnu järv 2012.a

Allikas: foto J.Talts

Foto 19 Eestimaa Kivide Kuningas 2014. a

Allikas: foto M.Kala

4.7 Projektala analüüs

Elemendid, mis kirjeldavad maastikutaju: servad, piirkonnad, rajad, maamärgid ja sõlmpunktid. Oma raamatus „Image of the City“ (1960) kirjeldab teose autor Kevin Lynch läbi nende viie elemendi, kuidas Ameerika Ühendriikide kolme linna elanikud oma linna tunnevad. K. Lynchi meetod on analüüsi aluseks. (15)

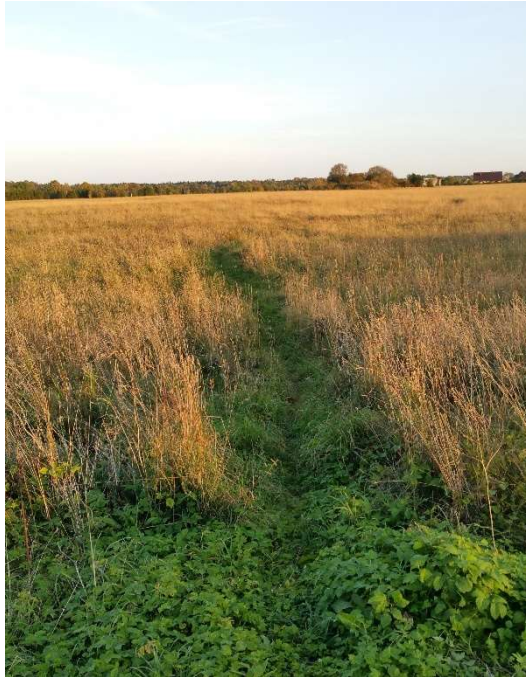
Piirid on nii tajutavad kui ka füüsilised barjäärid, joonobjektid, mis lõpetavad järjepidevuse. Raudtee on väga tugevaks piiriks projektala ääres. Teiseks piiriks on kuusehekk, kergliiklustee ääres. Aandu tee äärsed aiad, mis kulgevad vahetult pärast sõiduteed, on tuntavad piirid Kohila alevi poolses küljes. Pukamäe küla poolne serv on vähesel määral tuntav, aga see piir on kõige hägusem, kuna paljud krundid on välja ehitamata ning puuduvad aiad kruntidel.

Piirkonnad on maa-alad, millel on midagi, mis neid ühendab - oma identiteet. Projektala ümbruses saab neid piirkondi eristada suletud piirkonnad (tootmiskompleks) ja poolsuletud piirkonnad (ühepereelamute hoovid). Kolmada rühmana saab mõnes mõttes defineerida piirkonnana avalikku maa-ala, heinamaa-karjamaa projektala ümbruses.

Rajad on kanalid, mida mööda inimesed liiguvad, K. Lynchi arvates. Nendeks on teed, kergliiklustee või sisse tallatud rajad, teed. Projektala ääres kulgev kergliiklustee ja Aandu tee on „kanal“, mida mööda liiguvad pidevalt inimesed, kord ühes suunas ja siis jälle tagasi. Lisaks määratud kanalitele

on Pukamäe küla uusarenduse elanikud tekitanud endale raja, mida mööda hõlpsalt kodu ja Kohila alevi vahet liikuda.

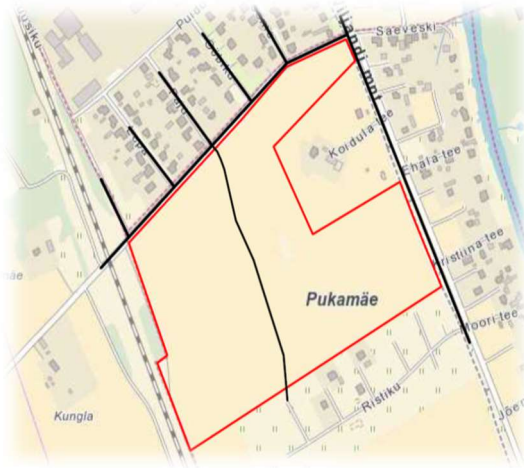

Foto 20 Projektalale „tallatud“ rada

Allikas: autori foto, sügis 2017. a

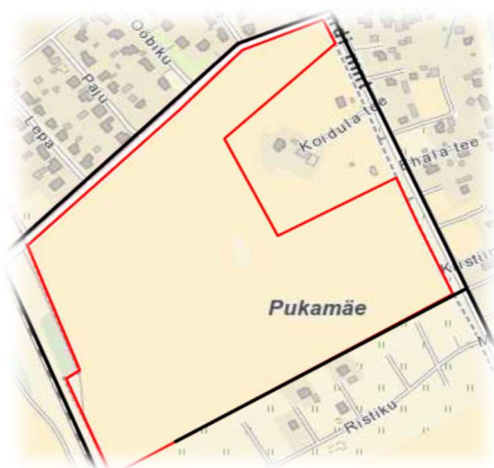
Maamärgid on objektid, mis hõlbustavad orienteeruda ruumis. Nendeks võivad olla tornid, korstnad, mäed, majad jne. Projektala keskosas on kivide hunnik, millest on kasvanud mägi, seda saab lugeda antud maa-ala tugevaimaks maamärgiks.

Sõlmpunktid on punktid, kus inimesed peavad tegema liikumistrajektoori valiku. Punktideks on tänavanurgad ja ristmikud. Väiksemateks sõlmpunktideks võib lugeda Aandu teega ristuvaid tänavaid ning Viljandi mnt äärse kergliiklustee ja Ristiku tänava ristumiskohta Pukamäe külas. Suuremate sõlmpunktidenä on Aandu tee ja raudtee ülesõidukoha lähedane ristmik ning Aandu tee ja Viljandi mnt ristumiskoht.

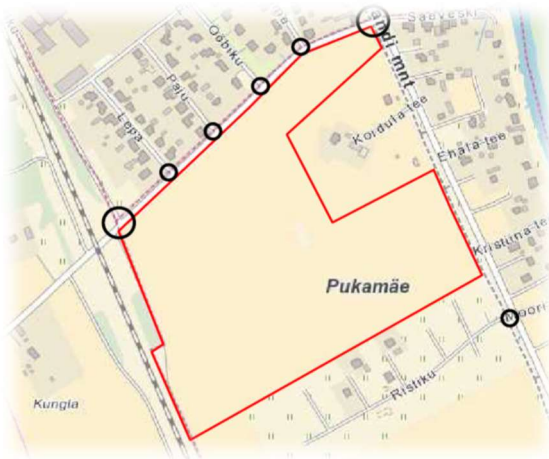
Skeem 8 Rajad

Allikas: autori koostatud, aluskaart Maa-amet

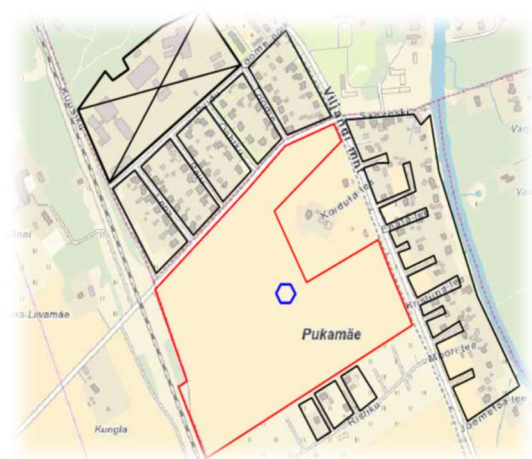
Skeem 9 Piirid

Allikas: autori koostatud, aluskaart Maa-amet

Skeem 10 Sõlmpunktid

Allikas: autori koostatud, aluskaart Maa-amet

Skeem 11 Maamärk ja Piirkonnad

Allikas: autori koostatud, aluskaart Maa-amet

Kõige eredamalt suudetakse eristada piire maa-ala ümber, need on tugevasti tajutavad. Maamärk, mis autor välja toob, on alal küll eristatav, kuid see on osake loodusest ning ei ole väga tugeva tajuga. Nii rajad kui ka piirkonnad on pigem eristatavad ning võimalik sellele mõelda ja seda aimata, kuid neil puudub tugevus nagu ka maamärgil. Tõeliste suunavalikute kohtadena on suuremad sõlmpunktid, tegemist on tugevate ja selgesti eristatavate punktidega. Üldiselt ei pane tavalikele tähele piire ega sõlmpunkte, rääkimata vähem domineerivatest märkidest.

4.8 Projektala hetke olukord

Tegemist on hetkel suuremal määral looduslikult ise toimiva karjamaaga, tühermaaga. Maa-ala ei niideta ega hooldata inimeste poolt, välja arvatud ala põhjanurka. Seda nurka kasutab Viljandi mnt

52 aadressil elav perekond autode parkimiseks ning on rajanud väikese põllulapikese kuuseheki äärde. Lisaks on lapsed teinud jalgpalliväljaku mainitud maa-ala põhjanurka. Sama perekond teostab ka osaliselt antud nurgas niitmistöid. Rohkem inimtegevust projektalal, peale sisse tallatud raja, mis viib Kohila alevist Pukamäe küla uusareduseni, ei täheldatud.

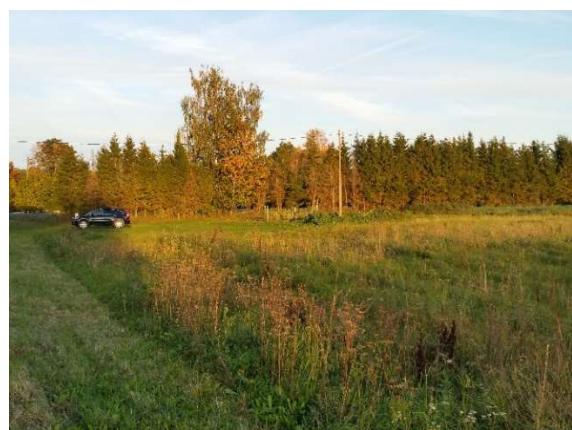
Foto 21 Projektala

Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 22 Projektala, jalgpalliväljak

Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 23 Projektala, autode parkimine

Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Valdav osa maa-ala katab kõrreliste taimkate, sekka kasvavad üksikud okaspuud. Puud on üksikult lagedal kasvanud, seega on nende väljanägemine visuaalselt ühtlane ja terve. Võimalusel

plaanitakse puid säilitada, kui sobivad lähiümbruse kooslusse. Projektala keskosa künkal kasvab taimkate ning üksikud puud.

Foto 24 Projektala, kungas
Allikas: autori foto, kevad 2018. a

5. KONSEPTSIOON

Projektlahenduse kandvaks ideeks on „Kõigile midagi“, mis tähendab, et pargialal on võimalus veeta aega eri vanuses ja huvidega inimestel. Alale valitud funktsioonid selgusid analüüsi tulemusena, arvestatud on ka Kohila vallajuhtide soovitustega. Pargi kavandamisel on lähtutud antud maa-alale koostatud detailplaneeringust.

Funktsioonide leidmisel lähtuti meelelahutusliku ja kultuurilise keskkonna loomise põhimõttest, millele lisanduvad puhkekohad ja spordiga tegelemise alad. Pargi keskmeks on külaplats, kus saavad toimuda kogukondlikud üritused. Park on jagatud tsoonideks. Aktiivses tsoonis saab sportida või mängida ja tegeleda muu taolisega. Passiivses tsoonis saab rahulikult jalutada puude ja põõsaste vahel, võimalusel kuulata linnu laulu ning imetleda istutatud looduse ilu. Kui passiivses osas kasutatakse looduse loomulikke ning rahulikke toone, siis aktiivsemates mängu- ja sportimise aladel, on inventari valikutes kasutatud kirkamaid värvitoone. Projektalale kavandatud taimedest on esindatud nii igihaljaid kui ka heitlehiselised, kiirema ja aeglasema kasvulised. Pargi teedevõrk on projekteeritud põhilisi liikumissuundi arvesse võttes. Arvestatud on jätkuvalt kasvava eramajade rajooniga projektala lähistel Pukamäe külas ja sealsete elanike liikumise suundadega. Parkimine rajatakse igapäeva vajadusi arvestades parkla näol. Samas on suuremate ürituste tarbeks kavandatud lisa võimalused parkimiseks krundil.

6. PROJKTALA LAHENDUS

6.1 Projektala tsoneerimine

Projekti funktsionaalse tsoneeringu aluseks on eelnevalt lähteülesande ja analüüsitöö tulemuse põhjal tehtud järeldused. Arvestatud on piirkonna maastiku võimalustega, erinevatest huvidest lähtuvaid soove ning kasutajate erineva vanusega. Pargis on kasutatatud palju ümarvorme. Erinevad tsoonid on rajatud ringide või ovaalide kujul.

Projekteeritavasse piirkonda mahub:

Parkla

Murukivi ja betoonkivi kattega parkla projektala põhjaservas on mõeldud pargi külastajatele ja kergliiklustee kasutajatele igapäevaselt. Parkima mahub 18 autot ning üks inva parkimiskoht. Parkla projekteeritakse võimalusega laiendada parkimiskohti murualale, parkla kõrvale, kui selleks tekib vajadus suurürituste tarbeks. Ca 50 - 55 autot mahub parkla laiendusse. Väiksem parkla on projekteeritud sportimisala lähedusse kasutajatele mugavaks parkimiseks. Parkla on rajatud 6 auto tarbeks.

Mänguväljakud

Mänguväljakud rajatakse atraktsioonidega, mis pakuvad huvi läheduses elavatele lastele ja noortele. Väljakud on kavandatud erinevatele vanuserühmadele, et kõik leiaksid endale turvaliselt sobiva tegevuse. Omaette mängukohad on projekteeritud mudilastele koos vanematega kui ka natukene vanematele lastele. Koolinoorte ala on rajatud eraldi suuremale maa-alale, teisele poole jalgteed.

Virgestusala

Virgestusalale on kavandatud muudetavate raskustega väljõusaal, kus on võimalik treenida algajal kui ka tõsisemal harrastajal. Virgestusala oleks õhtuti pikemalt valgustatud.

Pargi külaplats

Platsil on võimalik korraldada koosviibimisi ja üritusi nagu näiteks jaanipäev, laadad, vanakraamiturg, jõuluturg, lastele üritused, kogukonna või külapäev jne. Väljakul on tantsuplats

pinkide ja lava vahel. Käigutee äärde on rajatud koht müügilettide paigutamiseks. Külaplatsilt ei puudu ka lõkkekoht ning külakiik.

Tänavakorvpall

Kohila vallas napib korralikke korvpalliväljakuid. Projektalale rajatakse kaasaegsetele nõutele vastav väljak, mis sobib korvpalli harjutamiseks või väiksemate võistluste korraldamiseks.

6.2 Lahenduse kirjeldus

Istutused

Kandva osa kavandatavast kõrghaljastusest moodustavad EV100 raames istutatud tammed. Kuna tamme kasv on väga aeglane, siis tuleb istikud eelnevalt puukoolis kasvatada korralikuks nooreks puuks.

Peaväljaku lähistele istutatakse Serbia kuusk, mida saab jõuludel ehtida.

Projektala lõunaserva nii raudtee poolsele kui ka kergliiklustee poolsele äärele on plaanitud salude istutamine arukaskede, harilike tammede ja harilike vahtratega. Puude vahele istutatakse hariliku sireli lausistustus.

Madal haljastusena kasutatakse väiksema kasvulisi kuuski. Põõsarindena projektala eripiirkondades kasutatakse sberi kontpuud „Elegantissima“, hariliku ebajasmiiini ja Hariliku sirelit „Aucubaefolia“. Põõsad annavad maa-alale tuulekaitset ja esteetilist välimust.

Foto 25 Harilik Tamm (Quercus) <https://parnu.postimees.ee/1295000/kilingi-nomme-istutatakse- eesti-riigi-auks-sada-tammepuud>

Allikas: Juhani Puukool

Foto 26 Harilik vaher (*Acer platanoides*)

Allikas: autor W. Wysocki

Foto 27 Arukask (*Betula pendula*)

Allikas: autor E. Jüris

Foto 28 Serbia kuusk „Pendula“ (*Picea omorika*)

Allikas: foto Neeva Aed

Foto 29 Idakuusk „Golden Start“ (*Picea orientalis*)

Allikas: kwietnik.com.pl/pl/p/swierk-

[kukaski- Golden-Start-lac.-Picea-orientalis-kod-7931/11951](http://kukaski-Golden-Start-lac.-Picea-orientalis-kod-7931/11951)

Foto 30 Siberi kontpuu „Elegantissima“ (Cornus alba)

Allikas: Hansa Puukool

Foto 31 Harilik ebajasmiin „Aureus“

(Philadelphus coronius)

Allikas: Hansa Puukool

Foto 32 Harilik sirel „Aucubaefolia“ (Syringa vulgaris)

Allikas: Calmia Istutsäri OÜ

Taimede kogus

Harilik tamm (Quercus) -	73 tk
Harilik vaher (Acer platanoides) –	20 tk
Arukask (Betula pendula) –	43 tk
Serbia kuusk „Pendula“ (Picea omorika) -	1 tk
Idakuusk „Golden Start“ (Picea orientalis) –	35 tk
Siberi kontpuu „Elegantissima“ (Cornus alba) –	235 tk

Harilik ebajasmiin „Aureus“ (Philadelphus coronius) –	190 tk
Harilik sirel „Aucubaefolia“ (Syringa vulgaris) -	50 tk

Teed/Katendid

Parklas on kasutusel murukivi katend. Parkla sõidutee osana kasutatakse betoonkivi. Pargis olevad jalgteed on kaetud sõelmetega, teede laius on 2,5 meetrit. WC esised jalgribad on rajatud ühe meetri laiustena. Külaplatsile pääseb teenindav transport mööda tugevdatud murukatendit.

Külaplats

Platsile on kavandatud maa-ala lava tarvis. Lava ees on betoonkivist kattega tantsuplats. Pealtvaatajad saavad istuda pikkadel puidust pinkidel. Külaplatsi äärde rajatakse lõkkease. Tule leviku takistamiseks piiratakse lõkkease maakividest laotud ringidega.

Külaplatsil peab olema ka külakiik. Kiik tuleb rajada nii, et see on kindlalt maase kinnitatud. Kiige platvorm peab asuma maapinnast 80 cm kõrgusel. Platvormi ja postide vahele peab samuti jääma 80 cm ohutuks kukkumiseks. Platvormi esi- ja tagapiire katta lööki pehmendava materjaliga.

Foto 33 Külakiik
Allikas: Puukuju.ee

Platsile on kavandatud ka võimalus korraldada laata, kributurgu või suurematel üritustel oma toodangut pakkuda. Selle tarbeks on ettenähtud ala, kuhu on võimalik püstitada müügilette või tulla väiksemate müügikioskidega.

Foto 34 Müügielett
Allikas: foto autor Manifesto

Foto 35 Müügilaud
Allikas: DEPOTLINE OÜ

WC-d rajatakse platsi vahetuslähedusse ning mudilaste mänguväljaku lähedusse kõnnitee äärde.

Korvpalliväljak

Projekteeritud on täismõõtmelise korvpalliväljaku, mõõtudega 28 m pikk ja 15 m lai, vastavalt Rahvusvahelise Korvpalliliidu reeglitele.(10) Väljaku katteks on vett läbilaskev plastikate „PowerGame“, mille tootjaks on Sport Court (USA). Vaatajatele on platsi ääres istumiseks pingid. Väljakut saab kasutada igapäevaseks treeninguks, kuid seal on võimalik korraldada ka võistlusi.

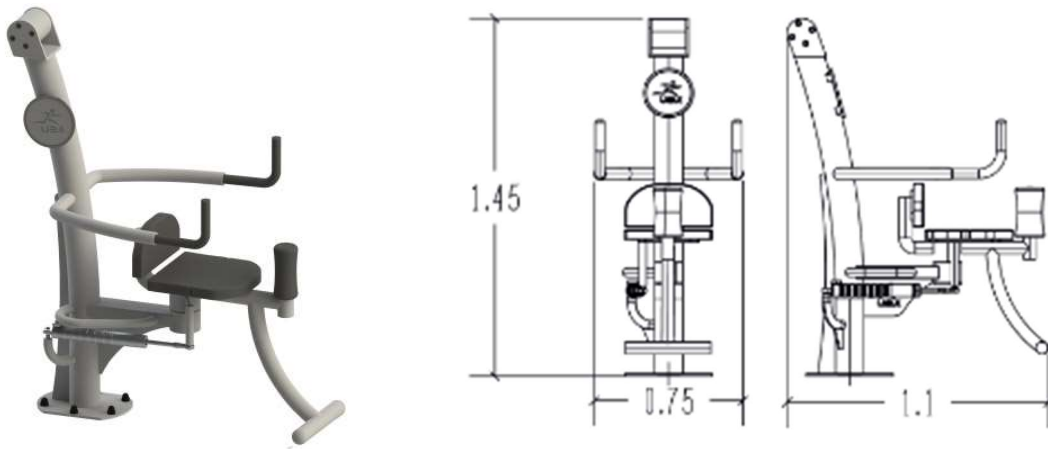

<https://www.spordiareenid.ee/sein/2016/10/18/spordivljaku-rajamine-plastikkattega-mida-vaia-teada>

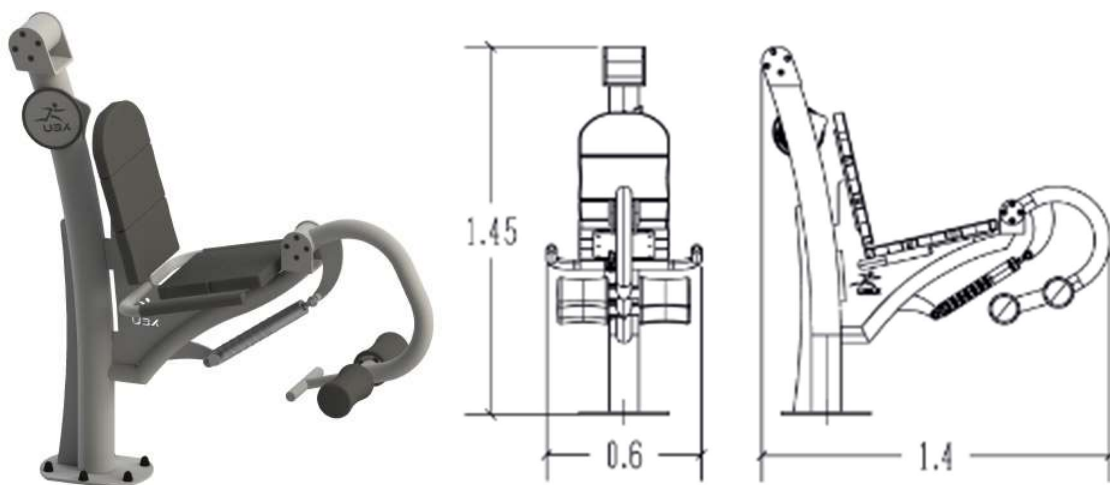
Virgestusala

Virgestusalale on valitud enamjaolt hüdraulilised seadmed, et treeningplats oleks ka atraktiivne natukene tõsisemale spordiharrastajale. Hüdraulika abil saab seadmetele raskust muuta vastavalt oma jõunäitajatele, see võimaldab saavutada maksimaalse sooritusvõime. Enamus seadmeid on varustatud QR koodiga, see sisaldab kasutusjuhendit. Tooted on Urbanix ja Proludic katalogi toodete seast valitud. Pildid pärinevad edasimüüja koduleheküljelt. (30)

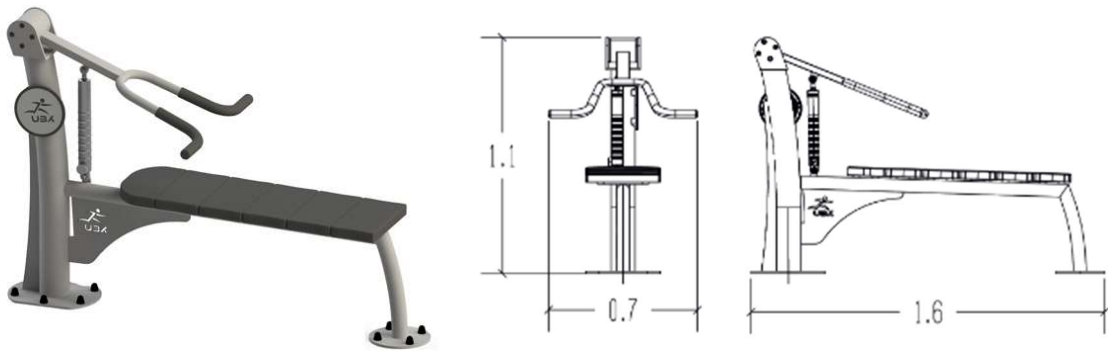
Kõhulihaste treenimisseade (1)

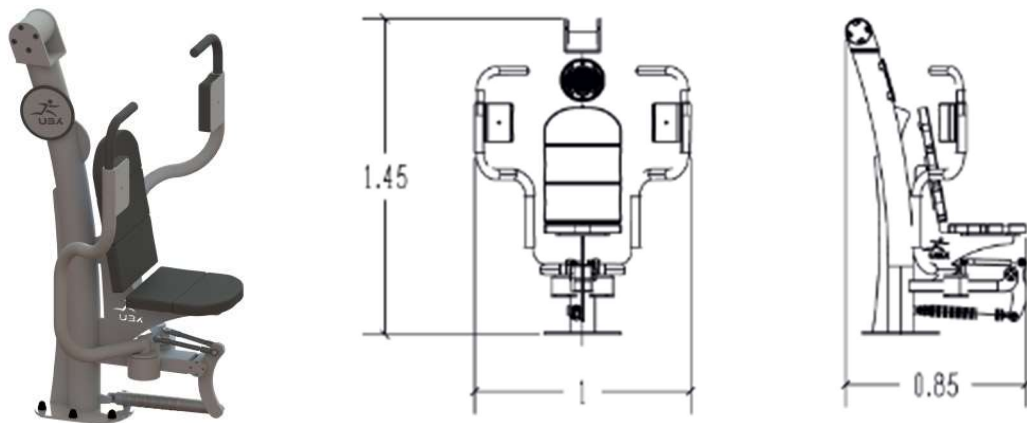
Jalalihaste treenimisseade (2)

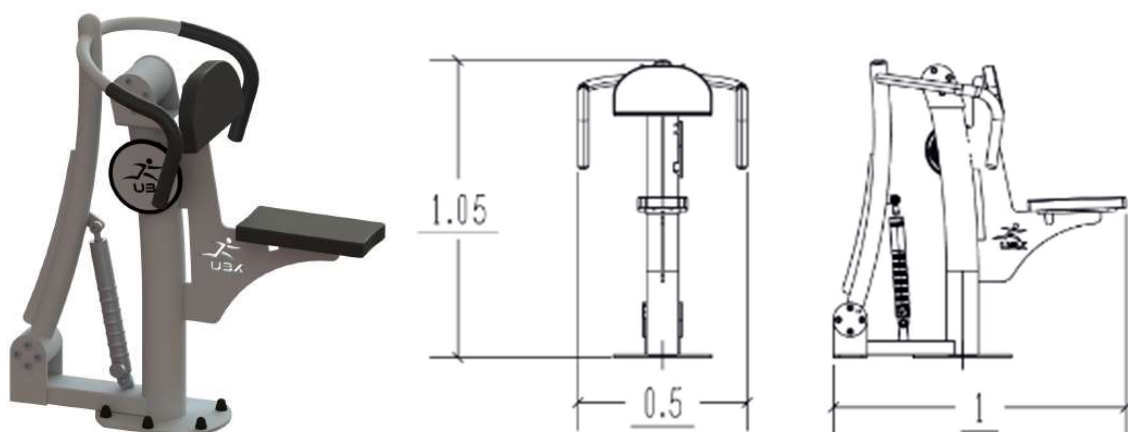
Rinnalihaste treenimisseade (3)

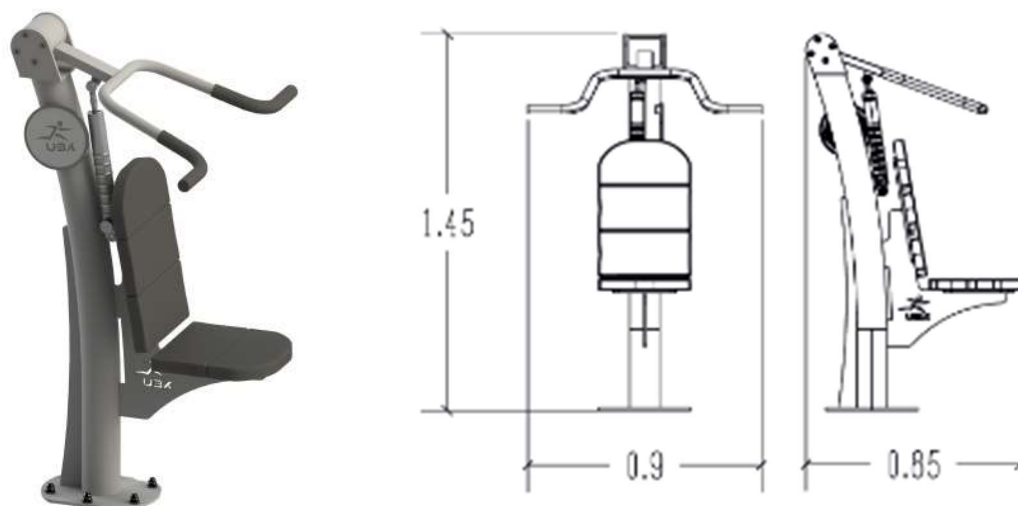
Rinnalihaste treenimisseade (4)

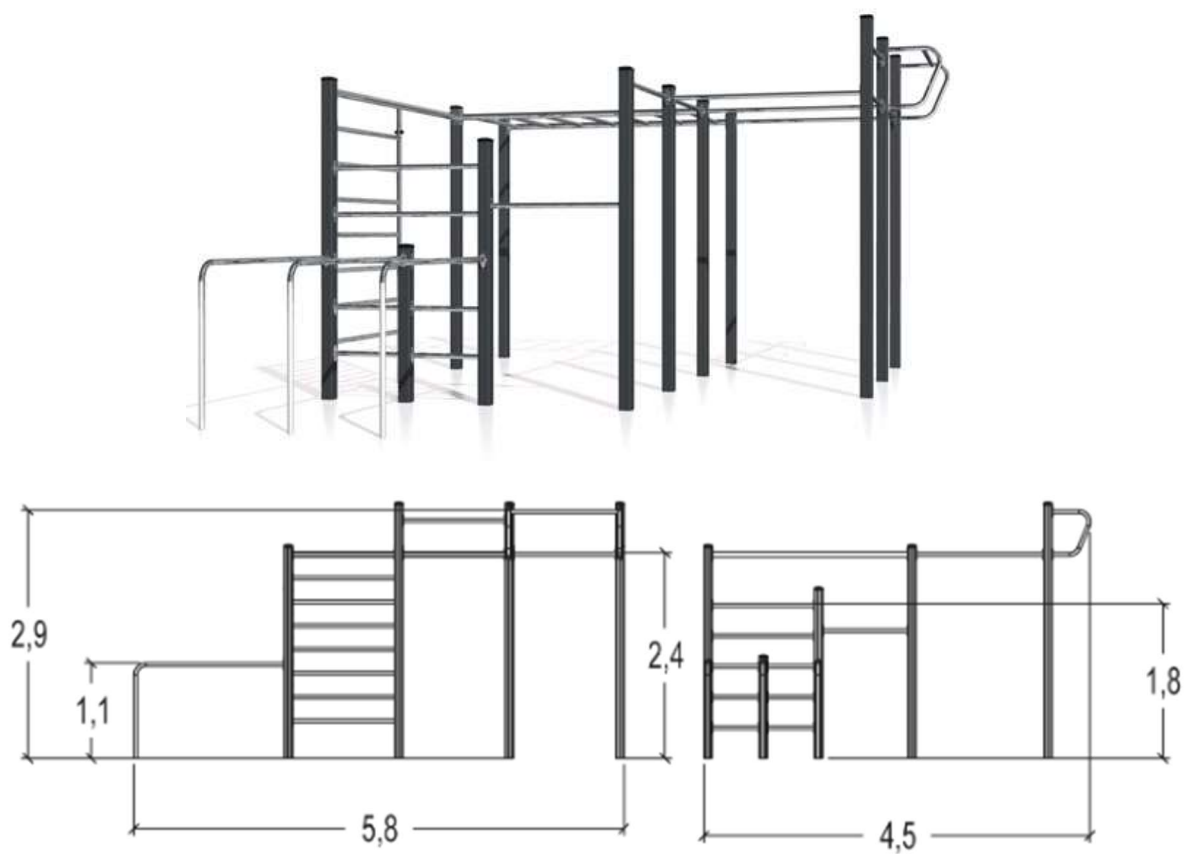
Seljalihaste treenimisseade (5)

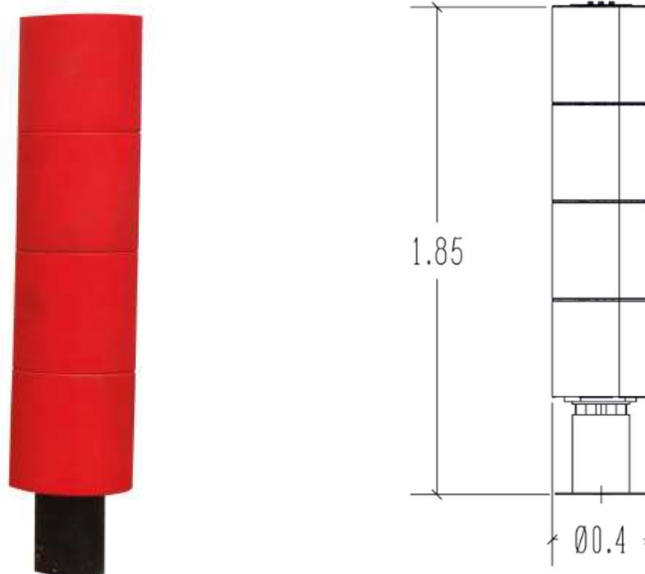
Õlalihaste treenimisseade (6)

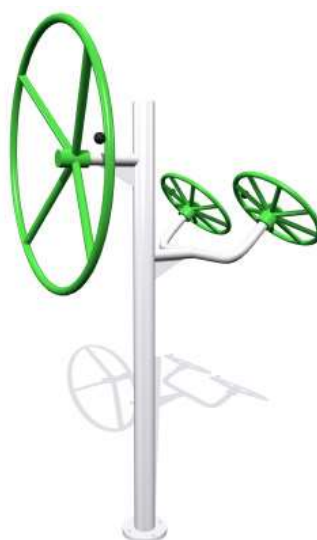
Treeningpark (7)

Kikkpoks (8)

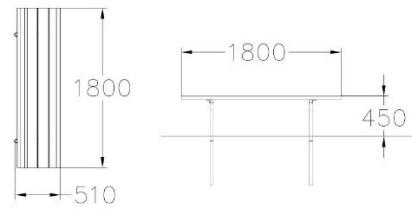
Koordinatsiooni Thi Chi rattad (9)

Pargipingid ja prügikastid

Pargis kasutatakse seljatoaga puidust pinke, mis oleks mugavad istumiseks ka eakamale inimesele. Prügikasti metallkorpus on puidust viimistlusega, kasti ava on kaitstud kaanega. Valitud tooted on Fixman Eesti OÜ koduleheküljelt. (24)

Pargipink Scandinavia, 13 pinki paigaldatakse projektalale

Prügiurn, 14 tk paigaldatakse projektalale

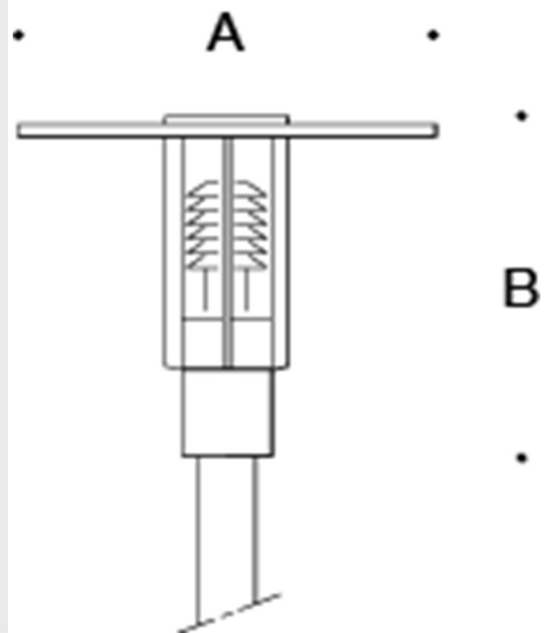

Valgustid

Valitud valgustid on LED tehnoloogial põhinevaid valgusteid. Valgust on 3000 K, IP 65 ja 1495 lm.

Valgustid on valitud Bega kataloogist. (23)

35 valgustit paigaldatakse krundile.

A-600, B-650

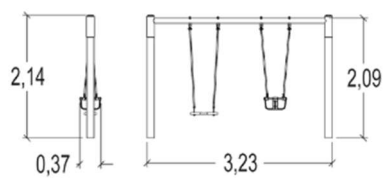
Mudilaste mänguväljak 0-3 aastat

Väljak on mõeldud pere kõige pisematele. Väljakule on paigaldatud iste pingid vanematele, et jälgida oma võsuksi mängimas. Lisaks mänguvahenditele on väljakul ka liivakast ja suletud ala, kus lastel on võimalik harjutada jalgrattaga sõitmist. Fotod ja joonised pärinevad Tommi Play OÜ koduleheküljelt. (28)

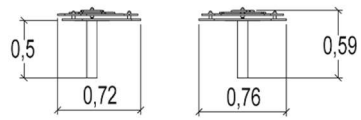
Vedrupesa (10)

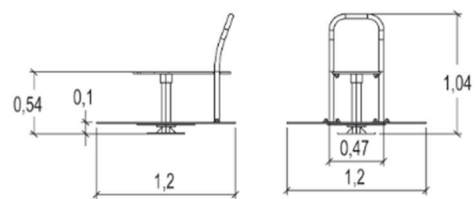
Kiik (11)

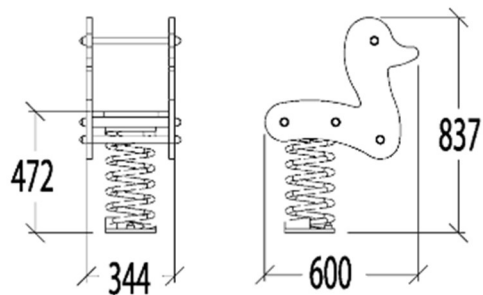
Leia Loom (12)

Karussell (13)

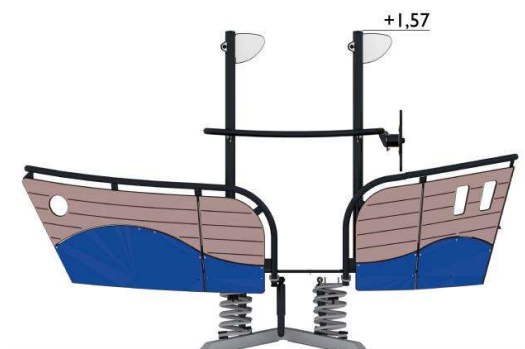
Vedrukiik Part (14)

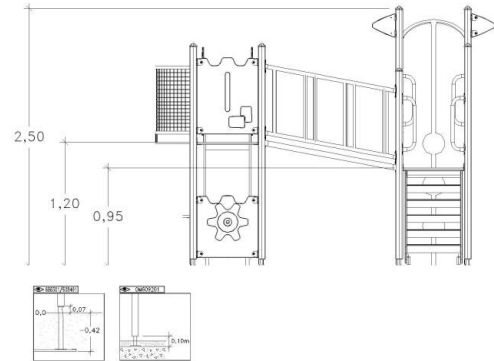
Laste mänguväljak 4-10 aastat

Väljak on mõeldud nii koolieelikutele kui ka noorematele koolilastele. Pildid ja joonised on pärit Lappset Group Ltd koduleheküljelt. (26) ja Hagsi koduleheküljelt. (25)

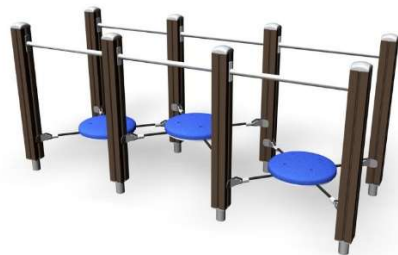
Laev Bonnie (15)

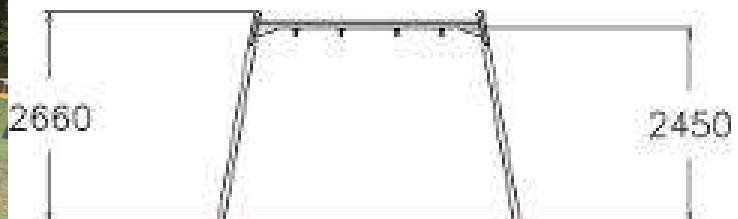
Unimini Salbek (16)

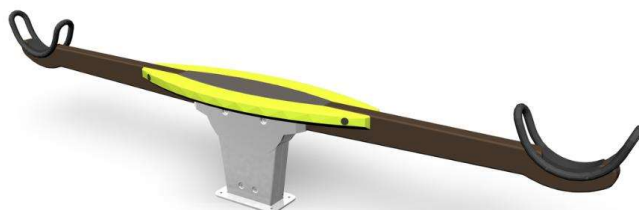
Tasakaalusild (17)

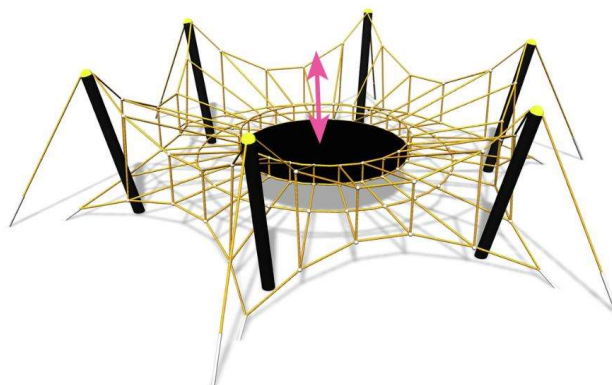
Kiik Thorium (18)

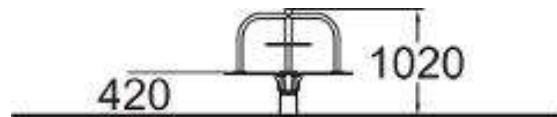
Kaalukiik (19)

Ronimisvõrk (20)

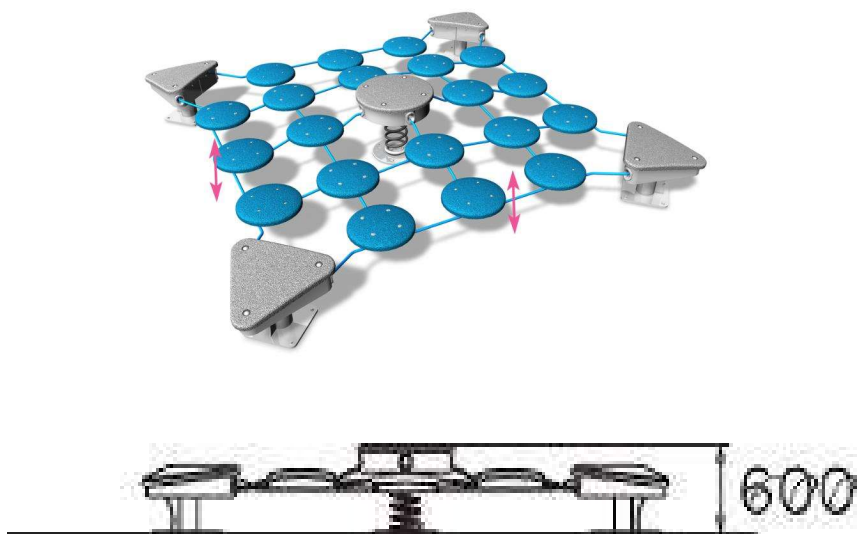
Karussell (21)

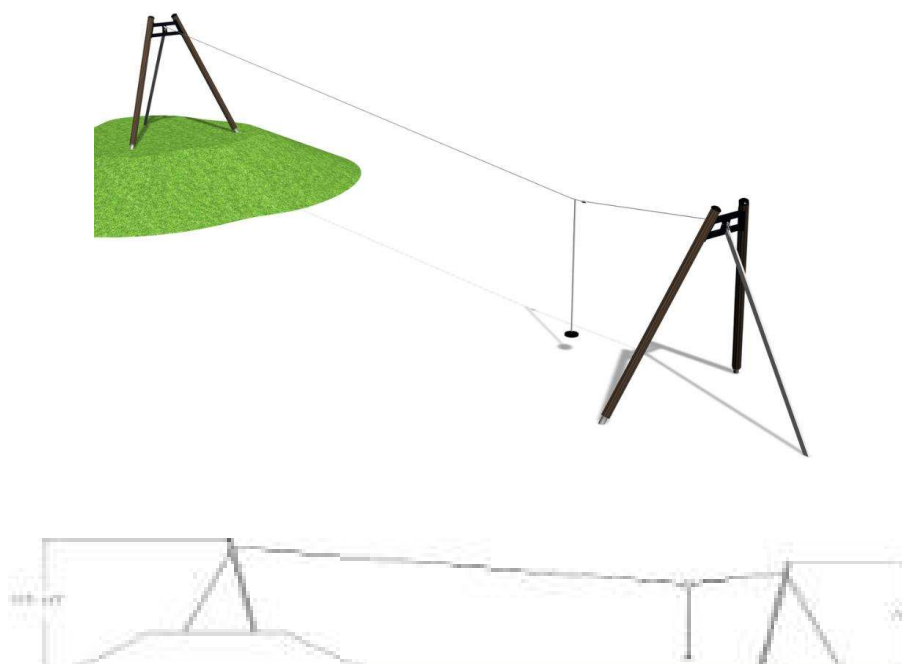
Koolinoorte mänguväljak 10+ aastased

Siin on suuremat rõhku pandud ronimisele, turnimisele jne. Läbi selle on soov aidata kaasa tänapäev istuvas maailmas elavate laste füüsilisele arengule. Pildi ja joonised on pärit Lappset Group Ltd koduleheküljelt. (26)

Surfy (22)

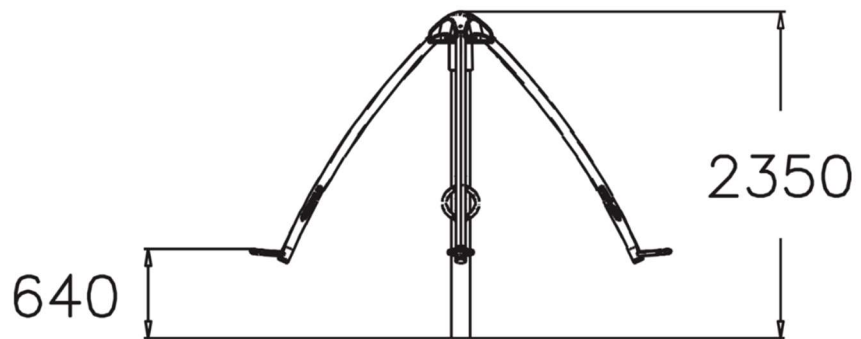

Õhurada (23)

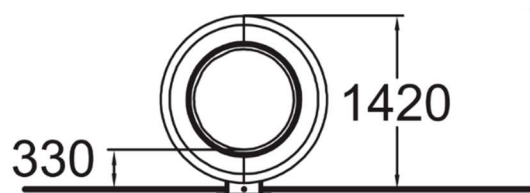

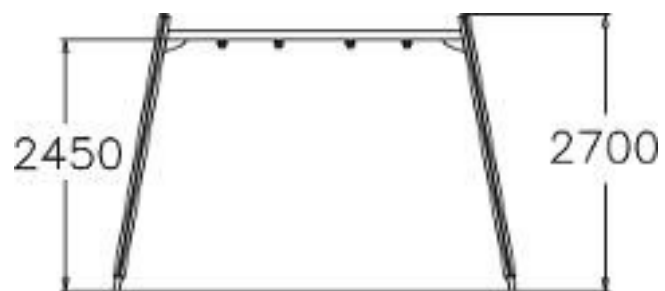
Karussell (24)

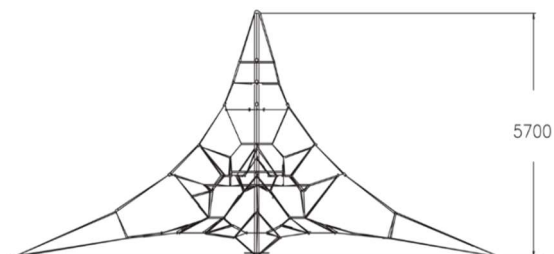
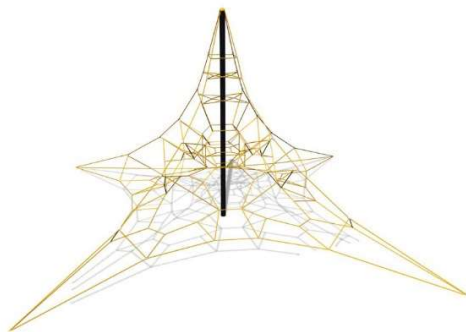
Pöörlemisrõngas (25)

Kiik (26)

Püramiid Net (27)

Väljakute katend

Maapinna kattena mänguväljakute- ja virgestusala all kasutatakse valatud kummikatet, mis on kummigraanulitest kahekiline pinnakate. Alusmaterjaliks on killustik, mille peale valatakse kummikate.

Väljakul nr. 2 kasutatakse RAL 6017 tooni (leheroheline)

Väljakul nr. 3 kasutatakse RAL 3017 tooni (roosa)

Väljakul nr. 4 kasutatakse RAL 4005 tooni (lilla)

Väljakul nr. 5 kasutatakse RAL 1001 tooni (beež)

Mudilaste rattasõidu platsil kasutatakse RAL 5015 tooni (taevasinine)

Info toote kohta pärineb Tommi Play OÜ koduleheküljelt. (29)

Pargihooldus

Parki hakkab haldama Kohila Vallavalitus või mõni selle asutuse lepingupartner.

Prügiurnide tühjendamise sagedus hakkaks toimuma vastavalt Kohila valla jäätmekäitluseeskirja järgi, mis puudutab avalikke prügikaste.

Lumetõrjet talvel ei toimuks tavapärasel kujul, kuna vald on avaldanud soovi hakata kasutama kõnniteid suusaradadena.

Väljakute katendeid soovitab paigaldaja pesta survepesuga kaks korda aastas. Võimalusel seda teha Kohila Maja AS survepesuautol või Kohila Päästekomando tuletõrjeautol.

WC fekaali vedu võiks teostada AnnMai OÜ oma väikesemõõtmelise fekaaliautoga.

Hilisemat puude lõikamist teostada vajaduspõhiselt Kohila valla aedniku poolt.

Muru niitmine toimuks jalgteede, parklate ja väljakute ümbruses ning külaplatsil piisavalt pideva sagedusega. Maksimaalne kõrgus on 10 cm, kogu kasvuperioodi jooksul. Niita tuleb nii sageli, et märgatavat niitmisjääki ei teki, kuid mitte vähem kui üks kord kümne päeva tagant.

Salude ümbruses, korvpalliväljaku ning raudtee vahelisel alal ja põõsaste vahelisel alal kord või kaks hooaja jooksul. Valla aedniku soovitusel võib niitmistihedust tõsta.

KOKKUVÕTE

Pukamäe pargi projekteerimise näitel on antud bakalaureusetöö koostatud autori nägemusel. Projekteeritav maa-ala asub Raplamaal, Kohila vallas, Kohila alevi servas Pukamäe külas. Kavandatav tammepark asub Pukamäe küla põhjaosas Lohu-Kohila tee, Aandu tee ja Tallinn-Lelle-Viljandi/Pärnu raudtee vahelisel alal. Projekteeritava maa pindala on 18,7 ha. Lähiehitistest asuvad enamjaolt ühepereelamud. Antud maatükil puuduvad hooned, tegemist on reformimata riigimaaga.

Teooria osas tutvuti tammeparkide ja külaplatsidega Eesti erinevates väike linnades ning asulates. Tammeparke tutvustati EV100 raames rajatavate parkide näol. Käsitleti nii Vabariigi esinduspargi rajamist kui ka Kohila valla pargi ideede tutvustamist. Külaplatsidest uuriti autori nägemusel võimalikult sarnaseid tulevasele projektalale.

Töös uuriti Kohila ümbruse kujunemist kirjapandud ajaloo algusaastatest kuni tänapäevani välja. Samuti tutvustati parki sobivate ja vajaminevate lahenduste erinevaid võimalusi. Uuriti, kes oleks peamised kasutajad pargis ning mis võiks olla kasutajate huvi ja soov pargi lahendustel.

Töö eesmärk oli luua Pukamäe küla tühermaale erivanuses inimesi ühendav park – Pukamäe park. Konseptsioon on loodavale projektlahendusele „Kõigile midagi“. Erinevad tsoonid passiivsed ja aktiivsed tegevused on märksõnad, millele toetuti lahenduse loomisel. Aktiivses tsoonis on mängualad erinevates vanustes lastele: kuni 3. aastased, 4-10. aastased ning 10+ aastased. Lisaks mänguväljakutele on pallimängu ja jõuteeningu võimalused. Mängualadel domineerivad interaktiivsed mänguvahendid. Väljakuid katavad erinevaid värvitoone kummikatted, et oleks lihtsam eristada alasid. Passivne ala on rahulikmates toonides, koht, kus on võimalus parki külastaval inimesel peatuda ning vaadelda pargis toimuvat. Passiivses tsoonis on vahetu loodus külastajale rohkem märgata. Pargi kesmeks on külaplats koos sinna juurde kuuluvate traditsiooniliste elementidega: külakiik ja lõkkease. Platsil saab korraldada erinevates suurustes ja erinevate suunitlustega üritusi.

Loodetavasti loob projektlahendus ümbruskaudsetele inimestele võimaluse viibida kvalitatiivselt aega väliruumis ja läbi selle tõsta külastajate elukvaliteeti.

KASUTATUD KIRJANDUS

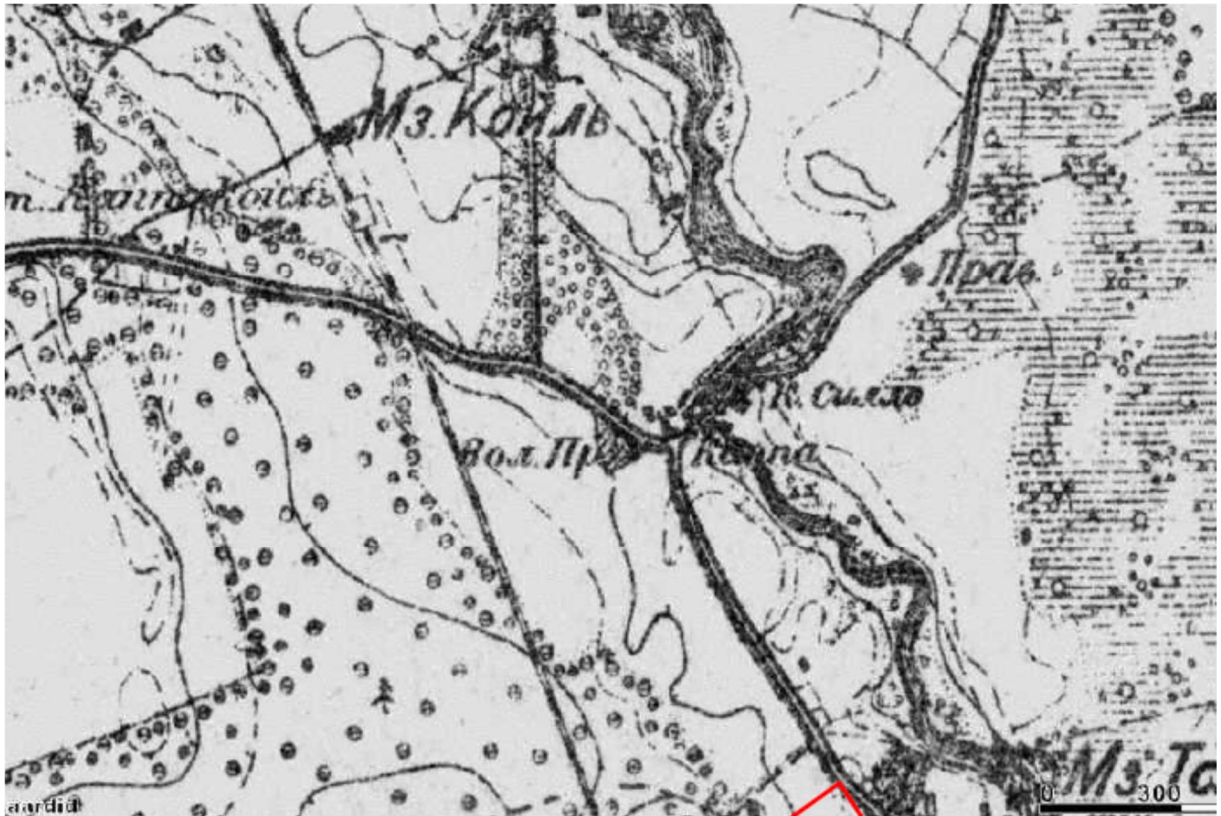
1. *Ajalugu* - Kohila valla kodulehekülj. [WWW] <http://kohila.kovtp.ee/kohila-ajalugu> (02.2018)
2. *Arengustrateegia Kohila vald aastani 2025* – Riigiteataja. (10.2016) [WWW] <https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4011/0201/6001/Arengustrateegia.pdf#> (04.2018)
3. *Eesti 100 tamme* – EV100. [WWW] <https://www.ev100.ee/et/eesti-100-tamme> (03.2018)
4. *Eesti 100 tamme* – Kohila Günmaasium. (03.11.2016) [WWW] <https://kohila.edu.ee/eesti-100-tamme/> (03.2018)
5. *Elanike arv* – Kohila valla kodulehekülj. [WWW] http://kohila.kovtp.ee/otsing?p_p_id=3&p_p_state=normal&p_p_mode=view&3_struts_action=%2Fsearch%2Fsearch (04.2018)
6. Hellström, K. (2001) *Väärtuslike maastike määratlemine: metoodika ja kogemused Viljandi maakonnas*. Tallinn: Keskkonnaministeerium. 77 lk.
7. *Kohila mõis* – Eesti mõisaportaal. [WWW] <http://www.mois.ee/harju/kohila.shtml> (02.2018)
8. *Kohila Ruumi Kava* – Linnalabor. (2016) [WWW] <http://www.linnalabor.ee/failid/n/c44320bf9f3929406461908569061643> (03.2018)
9. *Kohila valla arengukava 2012-2025* – Riigiteataja. (2012) [WWW] https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4051/1201/3068/EELN%C3%95U_Kohila_valla_arengukava_2012-2025_p%C3%B5hitekst.pdf (02.2018)
10. *Korvpallireeglid* – Eesti Korvpalliliit. (2014) [WWW] http://www.basket.ee/bw_client_files/basket/public/img/File/oppematerjalid/Korvpallireeglid_2014.pdf (04.2018)
11. *Külaplatis Liivamäe külale* – EV100. [WWW] <https://www.ev100.ee/et/kulaplats-liivamae-kulale> (03.2018)
12. *Lohu mõis* – Eesti mõisaportaal. [WWW] <http://www.mois.ee/harju/lohu.shtml> (02.2018)
13. *Lohu II linnus* – Sihtasutus RAEK. [WWW] <http://raplamaa.ee/turismi-objektid/lohu-ii-linnus/> (02.2018)
14. *Loodus* – Kohila valla kodulehekülj. [WWW] <http://kohila.kovtp.ee/kohila-loodus> (02.2018)
15. Lynch, K. (1960) *Image of the City*. Cambridge: MIT Press 208 p.
16. *Mäebe rahvas saab oma aastaid igatsetud külaplatsi* – Saare Hääl. [WWW] (03.11.2016) <https://www.saartehaal.ee/2016/11/03/maebe-rahvas-saab-oma-aastaid-igatsetud-kulaplatsi/> (03.2018)

17. *Rapla maakond, Kohila vald, Pukamäe küla Aandu tee äärse kvartali maa-ala detailplaneering* – Aarius Projekt. (2017) [WWW]
http://da.kohila.ee/dp/DP%202016/005%2016%20Kohila%20AANDU%20tee%20%E4%E4rne%20kvartal/PLANEERING/Aandu_SELETUSKIRI.pdf (02.2018)
18. *Projektid* – Eesti Külaliikumine Kodukant. (2013) [WWW]
<https://kodukant.ee/huvikaitse/projektid/> (03.2018)
19. *Sõnasalu* - Tamsalu 100 tamme park. [WWW]
http://voistlused.arhitektuurikeskus.ee/voistlusandmebaas/upload/work_media/SELETUSKIRI_S%C3%95NASALUD.pdf (03.2018)
20. *Tamsalu tammed* – Sirp. (08.05.2015) [WWW] <http://www.sirp.ee/s1-artiklid/arhitektuur/tamsalu-tammed/> (03.2018)
21. *Tohisoo küla ja rüütlimõis TOIS* – Kohila Koolituskeskus. [WWW]
<http://www.tohisoo.edu.ee/mois> (03.2018)
22. *Tohisoo mõis* – Eesti mõisaportaal. [WWW] <http://www.mois.ee/harju/tohisoo.shtml> (02.2018)
23. Tootekataloog – Bega [WWW] <https://www.bega.de/en/products/outdoor-luminaires/pole-top-luminaires/> (05.2018)
24. Tootekataloog - Fixman Eesti OÜ [WWW] <http://www.fixman.ee/ee/tooted/kataloog> (05.2018)
25. Tootekataloog - Hags [WWW] www.hags.com (05.2018)
26. Tootekataloog - Lappset Group Ltd. [WWW] <http://www.lappset.com/Products/> (05.2018)
27. Tootekataloog-Sport Courst. [WWW] <http://www.sportcourt.com/products> (05.2018)
28. Tootekataloog - Tommy Play OÜ. [WWW] www.tommi.ee/tooted/manguväjakud/ (05.2018)
29. Tootekataloog-Tommi Play OÜ. [WWW] <http://www.tommi.ee/toode/valatud-kummikate/> (05.2018)
30. Tootekataloog -Tommi Play OÜ. [WWW] www.tommi.ee/tooted/valijousaalid/ (05.2018)
31. *Uusküla külaplatsi projekt* – Artes Terrae OÜ. (2015) [WWW]
http://maja.joelahtme.ee/Uusk%C3%BCla%20k%C3%BClaplatsi%20projekt/PDF/1538KP2_Uusk%C3%BCla_seletuskiri.pdf (05.2018)
32. *Ürglooduse objektide andmete kuvamine* – Keskkonnaagentuur. [WWW]
http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/default.aspx?state=6;-754447606;est;eelisand;;&comp=objresult=yrg&obj_id=1017220969 (03.2018)
33. *Viimsi Tammede park* – OAAS Arhitektid OÜ. (25.10.2017) [WWW]
<http://oaasarhitektid.blogspot.com.ee/> (03.2018)

34. *2016 küsitulise tulemused* – Metsakasti küla. [WWW]
<http://metsakasti.ee/kulaselts/2016-kusitluse-tulemused/> (03.2018)

LISAD

Lisad 1 Kaardid

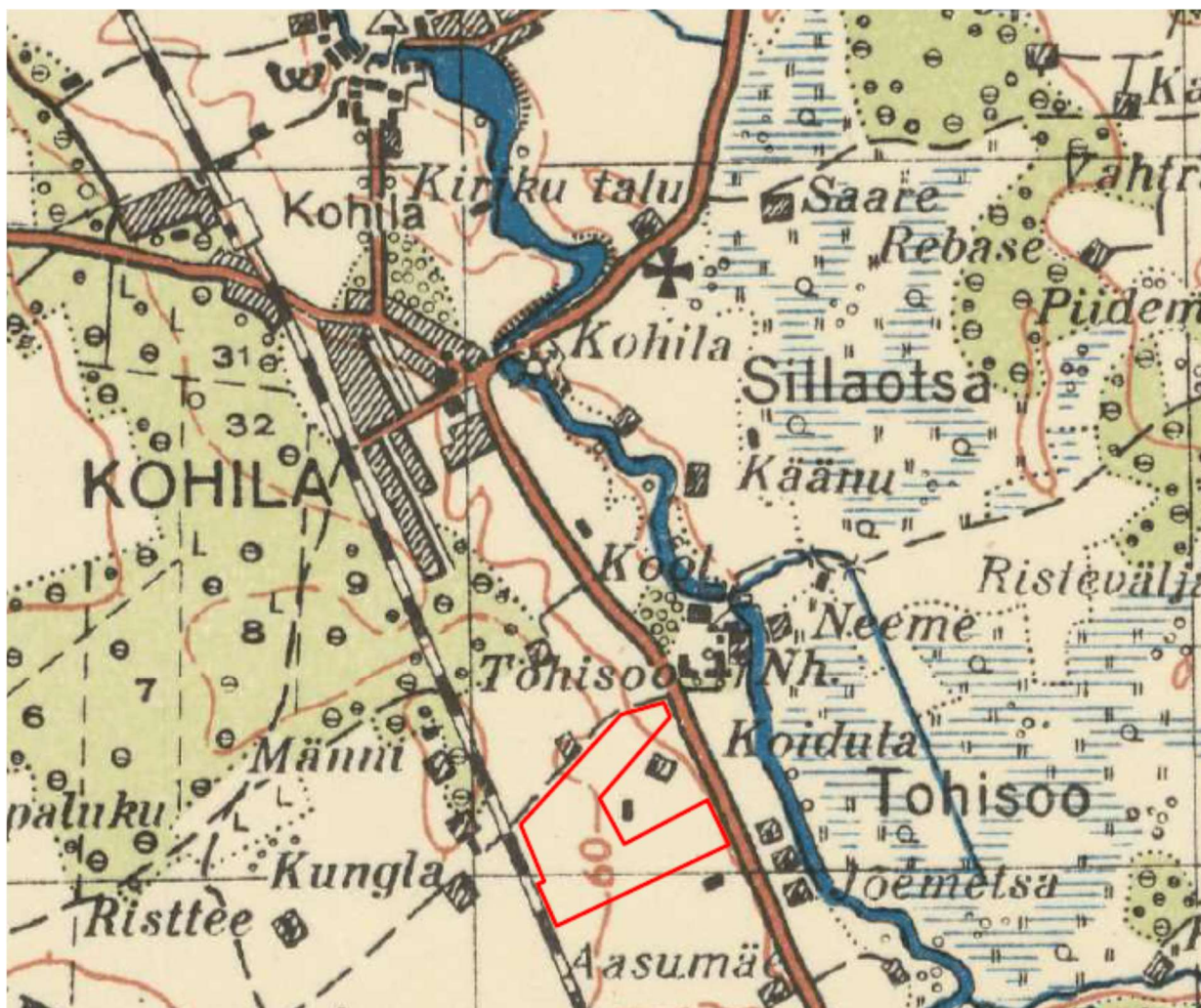
Kaart 1 Kohila küla maad, Tegemist on pärast raudtee rajamist ja enne tööstuse arengut tänase Kohila aleviga.

Allikas: Üheverstane kaart, aluskaart Maa-ameti kaardiserver

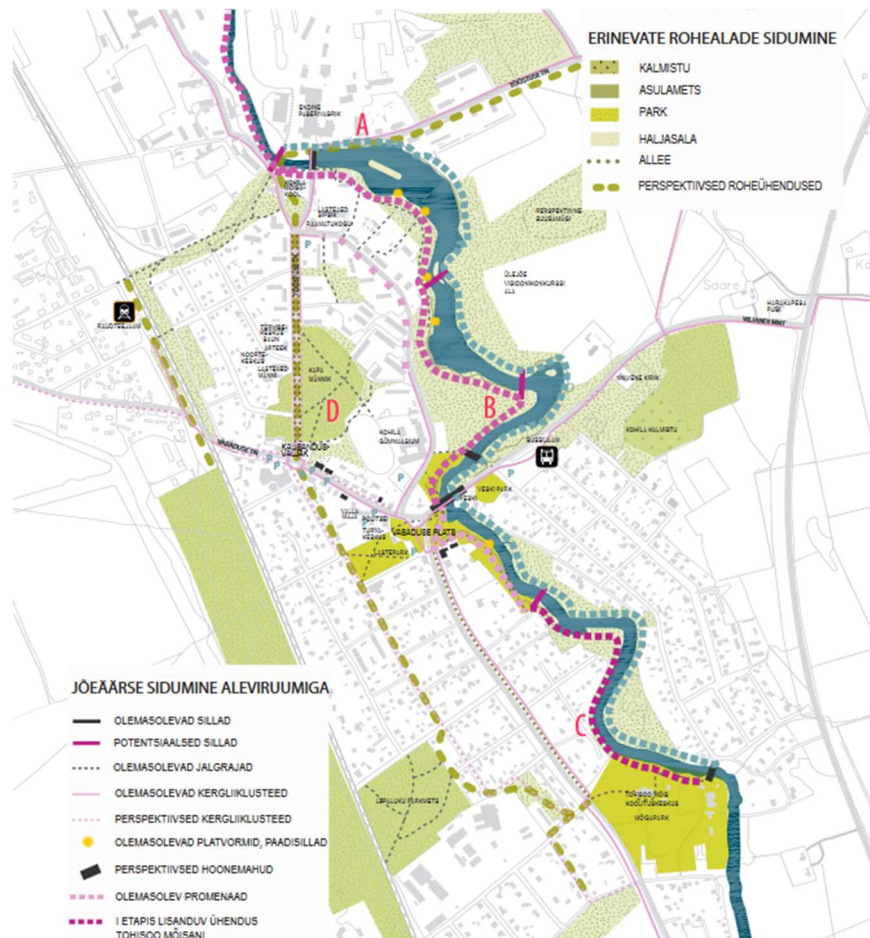
Kaart 2 Tohisoo mõisa kaart (1867. a) Kaardil näeme plaani Tohisoo mõisa pargist.
Allikas: eja.pri.ee

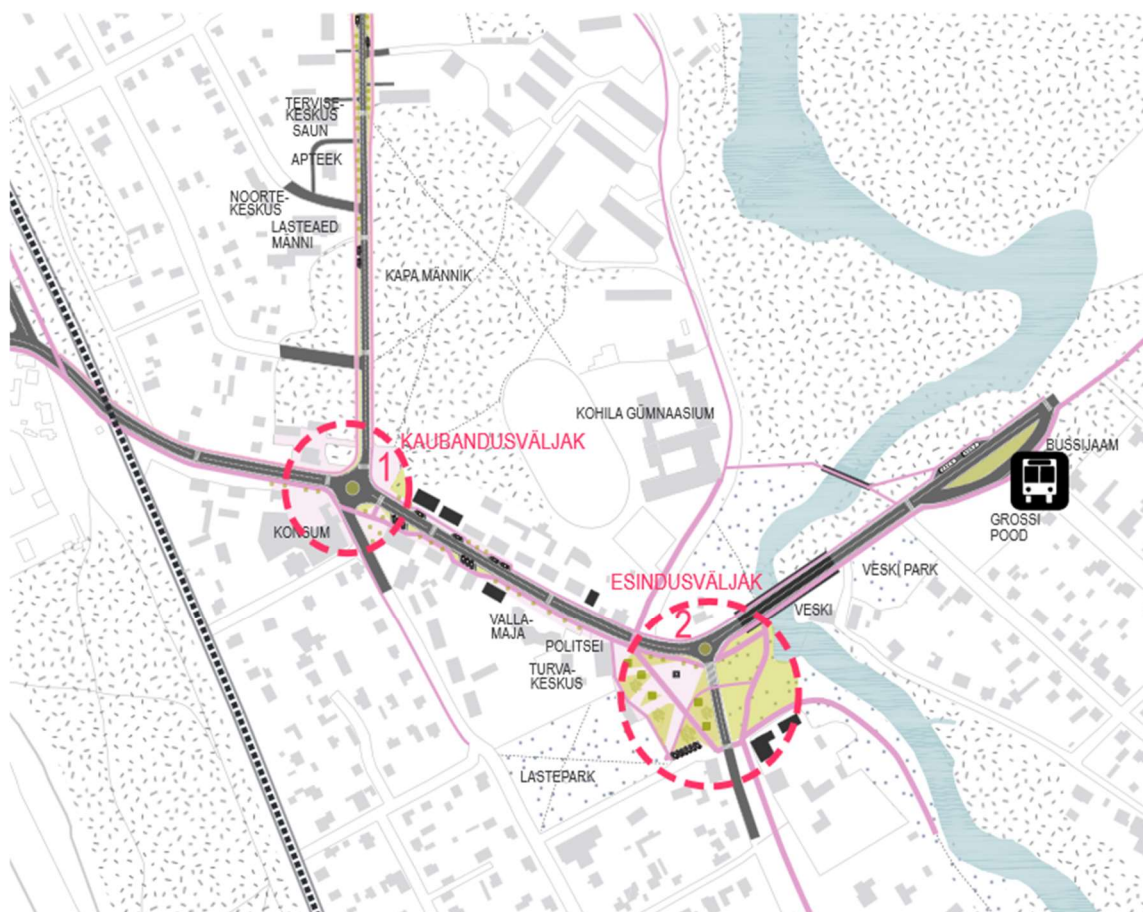
Kaart 3 Kohila küla maad. Tänu raudteele kolmekümnedatel algas Kohilas tööstuse areng ja sellega seonduvalt hoonete ehitus.

Allikas: Eesti topograafiline kaart (1936. a), aluskaart Maa-ameti kaardiserver

Lisad 2 Skeemid

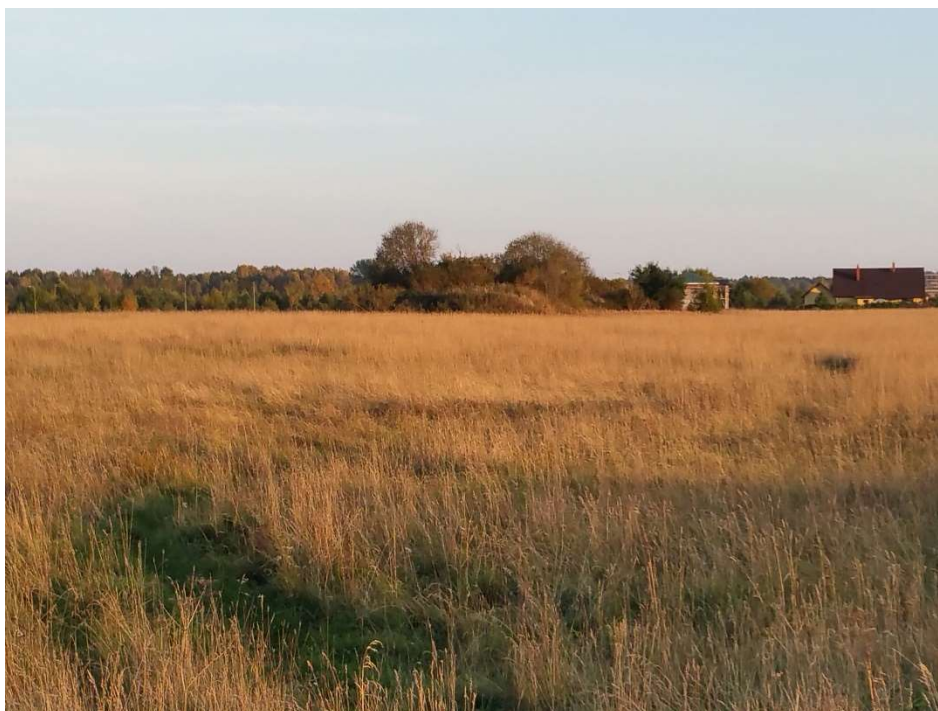

Skeem 12 Jõeäärse promenaad ja rohealad
Allikas: Linnalabor

Skeem 13 Keskväljakute konseptuaalsed ideed
Allikas: Linnalabor

Lisad 3 Fotod

Foto 36 Projektala
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 37 Projektala
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 38 Projektala
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 39 Projektala piir
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 40 Projektala piir
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 41 Projektala piir
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 42 Projektala piir
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 43 Projektala piir
Allikas: autori foto, sügis 2017. a

Foto 44 Makett, vaade lõunast
 Allikas: autori foto, kevad 2018. a

Foto 45 Makett, vaade läänest
 Allikas: autori foto, kevad 2018. a

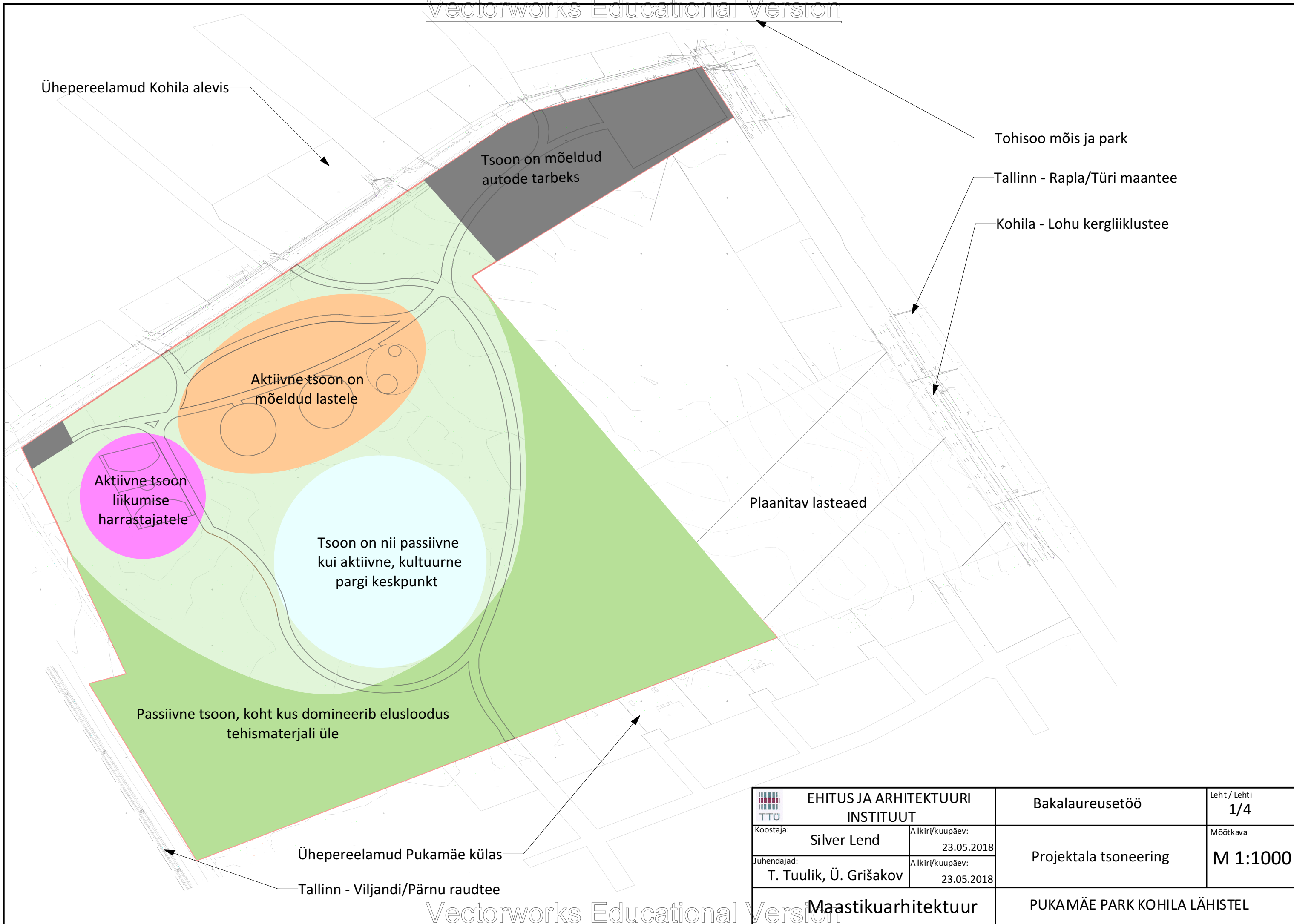
Foto 46 Makett, vaade idast
Allikas: autori foto, kevad 2018. a

Foto 47 Makett, vaade põhjast
Allikas: autori foto, kevad 2018. a

GRAAFILINE MATERJAL

Joonis 1	Tsoneering	M 1:1000
Joonis 2	Asendiplaan	M 1:500
Joonis 3	Mängu- ja virgestuala plaan	M 1:250
Joonis 4	Katendite lõiked	M 1:50

Ühepereelamud Kohila alevis

Tsoon on mõeldud autode tarbeks

Tohisoo mõis ja park

Tallinn - Rapla/Türi maantee

Kohila - Lohu kergliiklustee

Aktiivne tsoon on mõeldud lastele

Aktiivne tsoon liikumise harrastajatele

Tsoon on nii passiivne kui aktiivne, kultuurne pargi keskpunkt

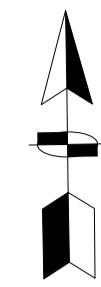
Plaanitav lasteaed

Passiivne tsoon, koht kus domineerib elusloodus tehismaterjali üle

Ühepereelamud Pukamäe külas

Tallinn - Viljandi/Pärnu raudtee

 EHTUS JA ARHITEKTUURI INSTITUUT	Bakalaureusetöö	Leht / Lehti 1/4
	Koostaja: Silver Lend	Alkiri/kuupäev: 23.05.2018
Juhendajad: T. Tuulik, Ü. Grišakov	Alkiri/kuupäev: 23.05.2018	M 1:1000
Maastikuarhitektuur		PUKAMÄE PARK KOHILA LÄHISTEL

Eksplikatsioon

1. Korvpalliväljak
2. Virgestusala
3. Mudilaste mänguväljak 0-3. a
4. Laste mänguväljak 4-10. a
5. Koolinoorte mänguväljak 10+
6. Külaplats
- P - Parkla

Taimestus ja inventar

Liik ja toode	Kogus
Lehtpuu Harilik tamm (Quercus)	73
Lehtpuu Harilik vaher (Acer platanoides)	20
Lehtpuu Arukask (Betula pendula)	43
Okaspuu Serbia kuusk „Pentula“ (Picea omorika)	1
Okaspuu Idakuusk „Golden Start“ (Picea orientalis)	35
Lehtpõõsas Siberi kontpuu „Elegantissima“ (Cornus alba)	235
Lehtpõõsas Harilik ebajasmaiin „Aureus“ (Philadelphus coronius)	190
Lehtpõõsas Harilik sirel „Aucubaefolia“ (Syringa vulgaris)	50
Pargipink	13
Prügiurn	14
Valgusti	35

Tingmärgid

	Projekt. külakiik		Projekt. liivakast
	Projekt. müügileiti asukoht		Projektala piir
	Projekt. WC		Projekt. prügiurn
	Projekt. pargipink		Projekt. lõkkease
	Projekt. valgusti		Projekt. jõulupu Serbia kuusk „Pentula“ (Picea omorica)
	Projekt. tugevatud muru		Projekt. okaspuu Idakuusk „Golden Start“ (Picea orientalis)
	Projekt. murukivi katend		Projekt. lehtpuu Harilik tamm
	Projekt. invaparkla		Projekt. lehtpuu Arukask
	Projekt. betoonkivi katend		Projekt. lehtpuu Harilik vaher
	Projekt. sõelmekattega tee		Projekt. lehtpõõsas Harilik ebajasmaiin „Aureus“ (Philadelphus coronius) (B)
	Projekt. virgestusala, valatud kummikattega		Projekt. lehtpõõsas Siberi kontpuu „Elegantissima“ (Cornus alba) (A)
	Projekt. mänguväljakud, valatud kummikattega		Projekt. lehtpõõsas Harilik sirel „Aucubaefolia“ (Syringa vulgaris) (C)
	Projekt. korvpalliväljak, plastikkattega		
	Projekt. mudilaste rattasõidu plats, valatud kummikattega		

Voolutoide lava tarbeks

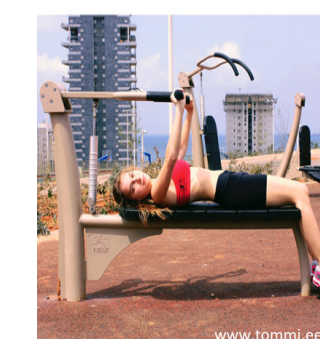
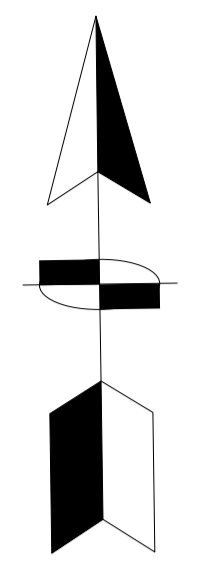
Ajutise lava asukoht

Pinkide asukoht, laval toimuva jälgimiseks

Ajutiste müügilettide asukoht

Märkus: Alusplaan, Geoport OÜ poolt koostatud 2017. a plaan

EHTITUS JA ARHITEKTUURI INSTITUUT Kooostaja: Silver Lend Juhendajad: T. Tuulik, Ü. Grišakov	Alkiri/kuupäev: 23.05.18	Bakalaureusetöö Asendiplaan	Leht / Lehti 2/4 Mööskava M 1:500
	Alkiri/kuupäev: 23.05.18	Maastikuarhitektuur	PUKAMÄE PARK KOHILA LÄHISTEL

Eksplikatsioon

1. Korvpalliväljak
2. Virgestusala
3. Mudilaste mänguväljak 0-3. a
4. Laste mänguväljak 4-10. a
5. Koolinoorte mänguväljak 10+

Tingmärgid

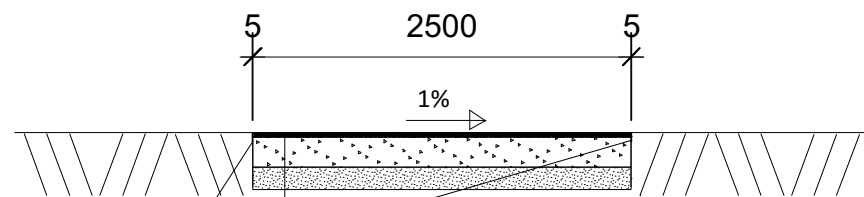
- Projekt. prügiurn
- Projekt. mudilaste rattasõidu plats, valatud kummikattega
- Projekt. söelmekattega tee
- Projekt. pargipink
- Projekt. valgusti
- Projekt. liivakast
- Projekt. mänguväljakud, valatud kummikattega
- Projekt. korvpalliväljak, plastikkattega
- Projekt. virgestusala, valatud kummikattega
- Projekt. lehtpuu Harilik tamm (Quercus)
- Projekt. okaspuu Idakuusk „Golden Start“ (Picea orientalis)
- Projekt. lehtpõõsas Siberi kontpüü „Elegantissima“ (Cornus alba) A
- Projekt. lehtpõõsas Harilik ebajasmiin „Aureus“ (Philadelphus coronius) B

Märkus: Alusplaan, Geoport OÜ poolt koostatud 2017. a plaan

 Koostaja: Silver Lend Juhendajad: T. Tuulik, Ü. Grišakov	EHTUS JA ARHITEKTUURI INSTITUUT Alkiri/kuupäev: 23.05.18	Bakalaureusetöö Mängu- ja virgestusala plaan	Leht / Lehti 3/4 M 1:250
	Maastikuarhitektuur	PUKAMÄE PARK KOHILA LÄHISTEL	

LÕIGE A-A

GRANIITSÕELMETEST JALGTEE KATEND

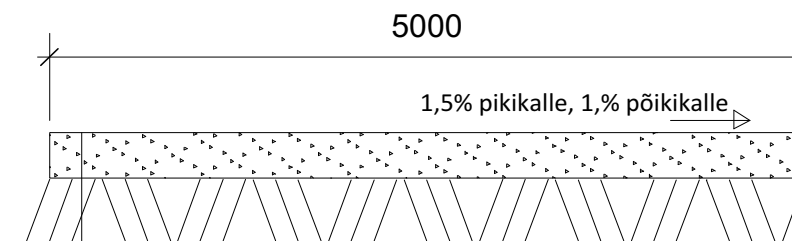

Metallserv 5x60 mm,
kinnitusvarras 300 mm pikk

Graniitsõelmed fr 0..8mm	30 mm
Killustikalus	200 mm
Dreenkiht liivast	150 mm
Olemasolev pinnas	

LÕIGE B-B

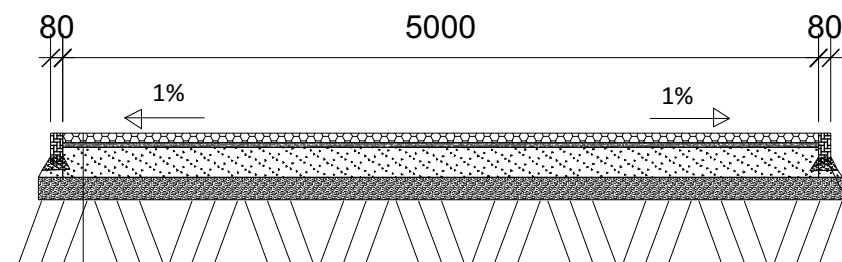
TUGE VATUD MURUGA PARKIMISALA

Muru	
Killustiku-mulla segu	300 mm
Tihendatud minraalne aluspind	

LÕIGE C-C

BETOONKIVIST KATEND

Betoonkivi	60 mm
Paigaldusliiv	30 mm
Killustikalus	200 mm
Dreenkiht liivast	150 mm
Olemasolev pinnas	

Äärekivi 80x200 mm h=0 mm, betoonalusel C8/10

 EHTUS JA ARHITEKTUURI INSTITUUT	Bakalaureusetöö	Leht/lehti 4/4
	Koo staja: Silver Lend	Allkiri/kuupäev: 23.05.2018
Juhendajad: T. Tuulik, Ü. Grišakov	Allkiri/kuupäev: 23.05.2018	
Maastikuarhitektuur	PUKAMÄE PARK KOHILA LÄHISTEL	

SUMMARY

PUKAMÄE PARK NEARBY KOHILA

Silver Lend

Language: Estonian

Pages: 81

References: 34

Projects: 4

Figures: 13

Appendixes: 3

An example of a Pukamäe park design is given by the author of the Bachelor's work. Designed area is located in Rapla County, municipality of Kohila, on the outskirts of Kohila borough, in the village of Pukamäe. The planned oak park is located in the northern part of Pukamäe village, in the area between Lohu-Kohila road, Aandu road and Tallinn-Lelle-Viljandi / Pärnu railway. Size of designed area is 18.7 ha. In the neighborhood there are mostly single-family houses. There are no buildings on this area, this is an unreformed state land.

Theory part of the paper covers oak parks and village squares in various cities and villages throughout Estonia. Oak parks were presented in connection with EV100. Both the representative park of the Estonian Republic and the ideas of Kohila municipality park were discussed. The village squares that were studied are as similar to author's view of designed Pukamäe park as possible.

In this work, the development of Kohila's surroundings was studied from the beginning of the written history to the present day. Also, different options for suitable and needed solutions for the park were introduced. It was investigated who would be the main users in the park and what could be the user's interest and desire in the park's solutions.

The aim of this Bachelor's work was to create a Pukamäe park, which will connect people of different ages of Pukamäe village. The concept of the project is "Something for Everyone". Different zones of passive and active activities are the keywords for creating a solution. In the active zone there are play areas for children of different ages: up to 3 years old, 4-10 years old and 10+ years old. In addition to playgrounds, there are places for ball games and training. On the playgrounds dominate interactive game tools. The fields are covered by rubber covers in various colors, to make it easier to distinguish areas. The passive area is in quieter tones, a place where people have the possibility to stop and watch what is happening in the park. In the passive zone, the immediate nature is more noticeable to the visitor. The center of the park is a village ground with the traditional elements that belong to it: the village swing and the campfire. Events in various sizes and with different aim can be arranged on the site.

Hopefully, the project will give people the opportunity to spend quality time outdoors and thereby increase the visitor's quality of life.

AUTORIDEKLARATSIOON

Olen koostanud lõputöö iseseisvalt.

Lõputöö alusel ei ole varem kutse- või teaduskraadi või inseneridiplomit taotletud. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, olulised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

“23” mai 2018

Autor: Silver Lend

Töö vastab bakalaureusetöö esitatud nõuetele.

“23” mai 2018

Juhendajad: Tiina Tuulik, Ülle Grišakov

Kaitsmisele lubatud

“.....” .....201... .

Kaitsmiskomisjoni esimees .....
/ nimi ja allkiri /